

**IMPLEMENTÁCIA ESG
„VZDELÁVANIE ORIENTOvané
NA ŠTUDENTA (SCL)“
NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH**

Verešová Marcela

Nantlová Soňa

2017

Publikácia bola pripravená v rámci realizácie projektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a SAAIC – Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu

„Podpora reformných opatrení v slovenskom vysokoškolskom vzdelávaní (SIHE)“

financovaného v rámci uzavretej výzvy programu Erasmus+, kľúčovej akcie 3, „Support to the implementation of EHEA (European Higher Education Area) Reforms.“

Názory a informácie uvedené v tejto publikácii boli zostavené autorkami publikácie ako expertkami na tému vzdelávanie orientované na študenta a nemusia sa zhodovať s oficiálnou pozíciou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, či SAAIC – Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu.

ÚVOD

Zámerom publikácie je poskytnúť pohľad na implementáciu ESG „Vzdelávanie orientované na študenta“ z dvoch úrovní analýzy. Prvou úrovňou je prienik do existujúcich poznatkov ohľadne konceptu „vzdelávania orientovaného na študenta / student centered learning“ (SCL) so zámerom predstavenia základných princípov tohto prístupu, priblíženia jeho postavenia v Bolonskom procese, zmapovania zahraničných skúseností vrátane indikovania opatrení, ktoré môžu na vysokých školách viesť k jeho úspešnému uplatňovaniu. Druhou úrovňou je predstavenie výstupov projektu k téme SCL v rámci realizovaného prieskumu u manažérov vzdelávania/kvality na slovenských vysokých školách a študentov zastúpených v Študentskej rade vysokých škôl (popríklad kontaktovaných touto národnou študentskou organizáciou k vyplneniu dotazníka), ktorí sa na zabezpečení kvality príslušnej vysokej školy podieľajú.

Publikácia má analytický charakter, približuje aktuálny stav spracovávanej problematiky v jej teoretickom aj prieskumnom spracovaní. Vznikla v rámci riešenia projektu "Podpora reformných opatrení v slovenskom vysokoškolskom vzdelávaní (SIHE)", ktorý rieši Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ) v spolupráci so Slovenskou akademickou asociáciou pre medzinárodnú spoluprácu (SAAIC). Slovenský návrh projektu bol schválený a ministerstvo na realizáciu tohto projektu získalo grant na základe zmluvy č. 2016-1398/001-001 z 05. 07. 2016, uzatvorenej medzi ním a Výkonnou agentúrou pre vzdelávanie, audiovizuálnu oblasť a kultúru EK. Cieľom projektu je vytvoriť platformu pre jednotlivé vysoké školy a ich súčasti/fakulty na Slovensku na diskusiu s relevantnými národnými a zahraničnými expertmi, ktorej výsledky budú komunikované národným tvorcom politik.

Publikácia „Implementácia ESG „Vzdelávanie orientované na študenta (SCL)“ na vysokých školách“ je zahraničnou expertkou Mgr. Soňou Nantlovou a národnou expertkou doc. PaedDr. Marcelou Verešovou, PhD. napísaná v rámci riešenia tematickej oblasti „Vzdelávanie zamerané na študenta“ a je spracovaná aj za účelom realizácie národného seminára tematicky orientovaného na SCL (Komárno, Patince, 4.-5-10.2017). Publikácia spolu s realizovaným národným seminárom má ambíciu nastoliť diskusiu o implementácii ESG „SCL“ a jej bariérach, a formulovať odporúčania Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR, ďalším relevantným inštitúciám reprezentujúcim národnú politiku v oblasti vysokoškolského vzdelávania, slovenským vysokým školám a študentom, ohľadne možnosti odstránenia bariér a kreovania podmienok pre efektívnu implementáciu nástrojov, postupov a procesov vzdelávania orientovaného na študenta.

1 Vzdelávanie orientované na študenta ako súčasť európskych noriem a usmernení zabezpečovania kvality na vysokých školách

1.1 Proč „vzdělávání orientované na studenta“?

Koncept vzdělávání zaměřeného na studenta se ve vysokém školství objevuje v souvislosti s významnými proměnami, jež souvisí především s fenomény masifikace a diverzifikace studentské populace: na vysokou školu v současné době přicházejí nejen ti nejnadanější a nejvíce motivovaní studenti, ale i studenti s velmi odlišnými akademickými předpoklady, různou motivací, rozdílnou životní zkušeností i různými učitelskými styly. Koncept vzdělávání zaměřeného na studenta se ukazuje být reflexí tohoto vývoje, kdy tradiční model přednášek a seminářů založených na jednosměrném přenosu vědění se v nové situaci neosvědčuje jako funkční. Změna scény pro univerzitní výuku daná právě masifikací a diverzifikací totiž vyžaduje i jistou proměnu role učitele, která bude nově založena nejen na předávání hotových znalostí a procvičování dovedností, ale především na vytváření interaktivního studijního prostředí, komunikaci a hledání inovativních způsobů výuky, které studentům umožní dosáhnout očekávaných výstupů.

V obecnější rovině představuje „vzdělávání orientované na studenta“ reakci vzdělávacího systému na proměnu demografických trendů ve vzdělávání, zejména zvyšující se různost očekávání studujících, rostoucí počet „netradičních“ studentů, vyšší prostupnost formálního a neformálního vzdělávání a další obdobné faktory. Tyto fenomény projevující se ve vzdělávání jsou podle všeho příznakem všeobecné a rovněž se zvyšující individualizace společnosti ve smyslu rostoucích očekávání jednotlivců, že společenské instituce se budou přizpůsobovat jejich individuálním očekáváním a potřebám. Tento fenomén rovněž souvisí s obdobnými trendy např. ve zdravotní péči, v komunikaci a využívání IT nástrojů. Společenský trend k individualizaci ve výše uvedeném smyslu lze považovat za jeden ze současných „megatrendů“ ve vyspělých zemích, jejichž existenci je zapotřebí brát v úvahu při plánování aktivit a služeb veřejného i soukromého sektoru.

1.2 Definice „vzdělávání orientovaného na studenta“

Přestože neexistuje obecně přijímaná definice „vzdělávání orientovaného na studenta“, jádrem všech přístupů je zdůraznění role studenta jako aktivního účastníka vzdělávacího procesu.

V ohnisku zájmu vzdělávání orientovaného na studenta tedy není to, co vyučující přednáší nebo demonstruje, ale to, jak student používá a rozvíjí své znalosti, dovednosti a způsobilosti. Vzdělávání orientované na studenta v tomto ohledu představuje posun od definování obsahu vzdělávání (co vyučující přednáší) směrem k výsledkům vzdělávání, neboli výstupům z učení (co student na konci umí). (Cejpek et al., 2014)

Teoretickým východiskem pro vzdělávání orientované na studenta je zejména pedagogický, resp. didaktický přístup označovaný jako „konstruktivismus“. Jeho podstatou je

soustředění na kategorie porozumění, zkušenosti a praktického jednání; „konstruktivismus“ vychází z teorie, že „vědění“ nelze předávat jako ucelený a hotový komplex znalostí a dovedností, ale studující mají být vedeni k tomu, aby si znalosti a dovednosti sami vytvářeli (re/konstruovali) či rozšiřovali/zlepšovali. Student není pojímán jako „prázdná nádoba“, jíž je třeba naplnit vědomostmi, ale jako partner v procesu „hledání“ a konstruování vědění, jež vzniká vzájemnou interakcí a komunikací mezi vyučujícím a studentem. Konstruktivistická vzdělávací teorie významně ovlivnila novější generace kvalifikačních rámců, resp. jiných srovnatelných zastřešujících kurikulárních dokumentů (např. rámcové vzdělávací programy v základním a středním školství podle českého školského zákona z roku 2004).

Koncept vzdělávání orientovaného na studenta dobře vystihuje i definice, kterou přijala v rámci na toto téma zaměřeného projektu Evropská studentská unie:

Vzdělávání orientované na studenta představuje jednak způsob uvažování a kulturu v dané vysokoškolské instituci, a jednak přístup ke vzdělávání, který je široce propojen a podpořen konstruktivistickou teorií učení. Je charakterizován inovativními metodami výuky, které mají za cíl podpořit vzdělávání založené na komunikaci mezi učitelem a studentem a které berou studenta jako aktivního účastníka vlastního učení, přičemž podporují přenositelné dovednosti jako řešení problémů, kritické a reflexivní myšlení.

Student-Centred Learning: Toolkit for students, staff and higher education institutions, 2015

1.3 Principy „vzdělávání orientovaného na studenta“

Spíše než na jednotlivé definice je však zajímavé podívat se na některé hlavní principy, na nichž vzdělávání orientované na studenta stojí. Mezi ty, které pedagogická literatura zmiňuje nejčastěji, patří nepochybně následující (např. ESU, 2010; Lea, 2003):

➤ ***reflexivní přístup k učení na straně studenta i vyučujícího***

Základem filozofie vzdělávání orientovaného na studenta je, že jak vyučující, tak studenti i vysokoškolské instituce neustále potřebují reflektovat výuku, učení i svou infrastrukturu s cílem kontinuálně zlepšovat proces učení. Vzdělávání orientované na studenta představuje pružné uplatňování široké škály výukových metod a zároveň pravidelné vyhodnocování jejich efektivity a následné přizpůsobování.

➤ ***respekt a zohlednění různorodosti studentů a jejich potřeb***

Vzdělávání orientované na studenta nestojí na řešeních typu „one-size-fits-all“, naopak zdůrazňuje různorodost nejen na straně studentů, ale i na straně vyučujících a jednotlivých institucí. Proto řešení a metody, které fungují v jednom kontextu, nejsou mnohdy přenositelné. Přístup orientovaný na studenta je založen především na uznání různorodosti studentů a jejich stylů učení a potřeb, ale i v širším smyslu zájmů, životních zkušeností, znalostí apod.

➤ ***možnost volby průběhu studia***

Přístupy orientované na studenta by měly studentům v adekvátní míře umožňovat flexibilní přizpůsobení průběhu studia a volbu individuálních vzdělávacích cest (oproti rigidně předepsanému kurikulu).

➤ ***aktivní zapojení studentů***

Vzdělávání orientované na studenta podporuje aktivní zapojení studentů do procesu výuky a učení - staví do centra zájmu to, jakým způsobem student používá a rozvíjí své znalosti, dovednosti a způsobilosti; rozvíjí ve studentech schopnost samostatného studia a autonomie s předpokladem zajištění adekvátního vedení a podpory ze strany vyučujícího. Kromě toho předpokládá rovněž zapojení studentů do přípravy a tvorby kurzů a studijních programů i procesů zajišťování jejich kvality a hodnocení.

➤ ***vzájemný respekt mezi studentem a vyučujícím***

Vzdělávání orientované na studenta je založeno na jisté změně vztahu mezi vyučujícím studentem, kde student je nově pojímán spíše jako partner v procesu vytváření vědění.

➤ ***důraz na hloubkové učení a porozumění***

Vzdělávání orientované na studenta klade důraz na hloubkové oproti povrchovému porozumění, tak jak byly identifikovány mezinárodními výzkumy věnujícími procesu učení. Tyto výzkumy ukázaly, že studující přistupují k učení dvojím způsobem: povrchový přístup je zaměřený na memorování a reprodukci s cílem udělat zkoušku, zatímco hloubkový přístup představuje porozumění a vede k trvalým znalostem a dovednostem i schopnosti aplikovat je v nových situacích.

➤ ***rozvoj přenositelných dovedností***

Vzdělávání orientované na studenta je založeno na inovativních metodách výuky s cílem podporovat přenositelné dovednosti jako kritické myšlení, řešení problémů, apod. Zaměřuje se na dovednosti, které umožňují celoživotní učení a nezávislé řešení problémů.

1.4 Implementace principů „vzdělávání orientovaného na studenta“ v rámci Boloňského procesu

Koncept vzdělávání orientovaného na studenta si v posledním desetiletí logicky našel cestu do centra diskurzu v oblasti vysokoškolského vzdělávání a do diskusí a strategických dokumentů věnujících se zajišťování a rozvoji kvality. Na evropské úrovni se poprvé významně objevil v Lovaňském komuniké ministrů z roku 2009, které stanovilo priority Boloňského procesu pro následující období:

Znova zdůrazňujeme důležitost vzdělávací mise vysokoškolských institucí a potřebu pokračující kurikulární reformy směřující k rozvoji výstupů z učení. Vzdělávání orientované na studenta vyžaduje zplnomocnění jednotlivých studujících, nové přístupy k výuce a učení,

efektivní podporu a strukturu řízení a kurikulum lépe zacílené na studenta ve všech třech cyklech studia. Kurikulární reforma se proto stane kontinuálním procesem vedoucím k vyšší kvalitě, flexibilnějším a individualizovanějším cestám ke vzdělání. Akademici v úzké spolupráci se studenty a zástupci zaměstnavatelů budou pokračovat v rozvoji výstupů z učení ve větším počtu vědních oborů. Žádáme vysokoškolské instituce, aby věnovaly dostatečnou pozornost zlepšování kvality výuky ve svých studijních programech na všech stupních. To by mělo být prioritou pro další implementaci Standardů a směrnic pro zajišťování kvality v evropském prostoru vysokého školství.

Communiqué of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education, Leuven and Louvain-la-Neuve, 2009

Původní důraz kladený v oblasti zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání na systémové změny a externí hodnocení se tak postupně přesunul na vnitřní prostředí a kulturu instituce, směrem ke zdůraznění procesu výuky a učení, kde centrem pozornosti je role studenta. Tento vývoj kulminoval revizí *Standardů a směrnic pro zajišťování kvality v evropském prostoru vysokého školství* (dále „ESG“) v roce 2015, které nově zařadily vzdělávání orientované na studenta jako jeden z nových standardů pro interní zajišťování kvality:

Standard 1.3: Učení, výuka a hodnocení zaměřené na studenty

Instituce by měly zajistit, že studijní programy jsou uskutečňovány způsobem, který podporuje studenty v aktivním zapojení do vzdělávacího procesu, a že se tento přístup odráží i v jejich hodnocení.

Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, 2015

Standardy a směrnice zdůrazňují význam tohoto přístupu pro stimulaci motivace, sebereflexe a zapojení studentů do procesu učení, který vyžaduje důslednou úvahu nad stavbou studijních programů, jejich uskutečňováním i hodnocením výstupů. Implementace vzdělávání orientovaného na studenty dle ESG především:

- respektuje a zohledňuje různorodost studentů a jejich potřeb, umožňuje flexibilní přizpůsobení průběhu studia;
- využívá různé formy uskutečňování studijních programů tam, kde je to vhodné;
- představuje pružné uplatňování široké škály výukových metod a jejich pravidelné vyhodnocování a přizpůsobování;
- rozvíjí ve studentech schopnost samostatného studia a autonomie a zároveň zajištění adekvátního vedení a podpory ze strany vyučujících;
- prosazuje vzájemný respekt mezi studentem a vyučujícím;
- vyžaduje stanovené postupy pro projednávání stížností studentů.

Z pojetí vzdělávání orientovaného na studenta daného evropskými standardy vychází rovněž tento projekt.

1.5 Institucionální opatření pro podporu vzdělávání orientovaného na studenta – zahraniční zkušenosti

Ke konceptualizaci, propagaci a zejména zmapování implementace vzdělávání orientovaného na studenta v jednotlivých evropských zemích přispěly především dva projekty realizované Evropskou studentskou unií (ESU) ve spolupráci s Education International (EI): jednalo se zejména o projekt *Time for a New Paradigm in Education: Student-Centred Learning* (T4SCL), probíhající v letech 2009 - 2010, jehož cílem bylo pomoci tvůrcům politik při vytváření strategií pro vhodnou implementaci a rozšíření tohoto konceptu, a dále navazující projekt *Peer Assessment of Student-Centred Learning* (PASCL, 2013 - 2016), který se zaměřil na zhodnocení implementace jednotlivých aspektů vzdělávání orientovaného na studenta, zviditelnění příkladů dobré praxe a podporu šíření kultury vzdělávání orientovaného na studenta na vysokoškolských institucích.

Zejména druhý z projektů ukázal poměrně malou znalost konceptu samotného, a to hlavně mezi studenty – v tomto ohledu průzkum odkryl poměrně podstatné pole působnosti a rozvoje do budoucna, jak pro instituce samotné, tak např. pro roli studentských reprezentací.

Koncept vzdělávání orientovaného na studenta jako takový je jen velmi obtížně měřitelný, jelikož se spíše než o soubor politik, opatření či metod výuky jedná o kulturu v dané vysokoškolské instituci. Navíc pro zkoumání konkrétních způsobů podpory vzdělávání orientovaného na studenta je klíčový a nejvíce relevantní samozřejmě pohled na to, jak konkrétně funguje výuka v jednotlivých předmětech, jaká je interakce mezi vyučujícím a studenty.

Přesto i na úrovni instituce lze identifikovat opatření, která mohou indikovat inklinaci k přístupům, které vzdělávání orientované na studenta charakterizují. Mezi ta, která identifikoval mimo jiné výše uvedený průzkum PASCL, lze zařadit konkrétně např.:

- důsledné uvažování nad **stavbou studijních programů** a formami jejich uskutečňování, včetně zavádění metod hodnocení studijních programů jako jednoho z prvků systému zajišťování kvality, do nějž jsou zapojeni i studenti;
- využívání **výstupů z učení** pro účely stavby studijních programů a předmětů;
- podporu **malých vyučovacích skupin** a nižšího podílu studentů na učitele;
- pravidelnou **analýzu dobré praxe vynikajících učitelů** a přenos zkušeností s používáním aktivní formy učení mezi vyučujícími, jež se projevuje např. tím, že na vysokých školách vznikají specializovaná centra (*teaching and learning centre*) věnovaná podpoře a rozvoji nových pedagogických metod, vzdělávání a poradenství vyučujícím i studentům;
- existenci nejrůznějších interních projektů zaměřených na **rozvoj a podporu metod výuky** se zaváděním vzdělávání orientovaného na studenta;
- vzdělávání a kontinuální **profesní rozvoj vyučujících** zahrnující metody vzdělávání orientovaného na studenta;
- existenci **studentského hodnocení výuky** na dané instituci a důsledná implementace jeho výsledků;

- infrastrukturu podporující **interaktivní prostředí pro výuku** a učení, umožňující i jiné než frontální způsoby výuky.

Samozřejmě se nejedná o úplný, ale spíše indikativní výčet shrnující nejčastěji sesbírané příklady dobré praxe, jež se zahraničním institucím dlouhodobě osvědčují jako funkční. Tyto příklady byly rovněž použity v rámci tohoto projektu při koncipování dotazníku za účelem zmapování situace na vysokoškolských institucích na Slovensku.

2 VZDELÁVANIE ORIENTOvané NA ŠTUDENTA (SCL) NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH V SR

V rámci kreovania projektu "Podpora reformných opatrení v slovenskom vysokoškolskom vzdelávaní (SIHE)" bola MŠVVaŠ identifikovaná potreba analyzovať aktuálny stav implementácie konceptu „vzdelávania orientovaného na študenta“ (ďalej SCL). Súčasťou analýzy stavu implementácie bolo aj identifikovanie významnosti SCL a jeho aspektov v prostredí vysokého školstva, identifikovanie vnímaných výhod a dôsledkov uplatňovania SCL vo vysokom školstve, ako aj identifikovanie bariér pre optimálnu implementáciu všetkých aspektov SCL v prostredí jednotlivých vysokých škôl, ktoré reflektovali výzvu MŠVVaŠ na zapojenie sa do prieskumu súčasného stavu implementácie SCL na VŠ v SR.

Prieskumu sa zúčastnilo 28 zástupcov slovenských vysokých škôl (Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Vysoká škola bezpečnostného manažerstva v Košiciach, Vysoká škola DTI, Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií, Ekonomická univerzita v Bratislave, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Univerzita Komenského v Bratislave, Katolícka univerzita v Ružomberku, Trnavská univerzita v Trnave, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Technická univerzita vo Zvolene, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta Banská Štiavnica, Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, Stredoeurópska vysoká škola v Skalici, Akadémia Policajného zboru v Bratislave, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Vysoká škola manažmentu, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Univerzita J. Selyeho v Komárne, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Paneurópska vysoká škola, Prešovská univerzita v Prešove, Univerzita Komenského v Bratislave, Katolícka univerzita v Ružomberku, Akadémia umení v Banskej Bystrici), ktoré v odpovediach reprezentovali: 2 rektori vysokých škôl, 17 prorektorov vysokých škôl, 2 prodekaní fakúlt príslušnej VŠ, 4 manažéri kvality vzdelávania vysokých škôl, 1 vedecký pracovník, 1 Erasmus koordinátor a 1 nezaradený manažér vzdelávania príslušných VŠ. Uvedenú cieľovú skupinu prieskumu označujeme ďalej v texte ako manažérov vzdelávania/kvality.

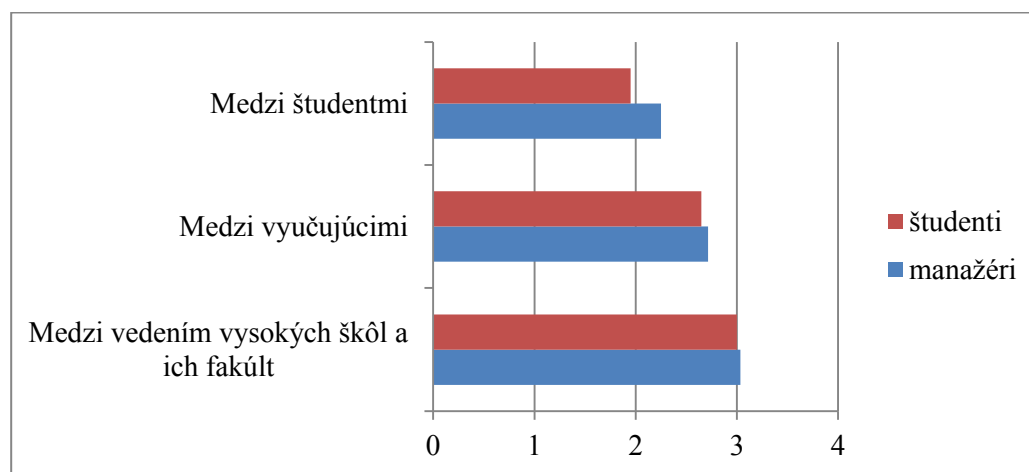
Vzhľadom k tomu, že zámerom analýzy súčasného stavu bolo identifikovať vyššie uvedené náležitosti implementácie SCL do vysokých škôl v SR aj prostredníctvom pohľadu skupiny študentov vysokých škôl, bola kontaktovaná Študentská rada vysokých škôl SR, ktorá oslovila k účasti v prieskume študentov VŠ v SR, ktorí participujú na zabezpečení kvality vzdelávania na príslušnej VŠ. Prieskumu sa zúčastnilo 20 zástupcov študentov nasledovných VŠ: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Vysoká škola múzických umení v Bratislave, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Vysoká škola Danubius v Sládkovičove, Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Katolícka univerzita v Ružomberku, Akadémia umení v Banskej Bystrici, Technická Univerzita vo Zvolene, Trnavská univerzita v Trnave, Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií v Bratislave, Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzita J. Selyeho v Komárne, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Univerzita

veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Univerzita Komenského v Bratislave. Skupinu študentov tvorilo 7 študentov prvého stupňa vysokoškolského štúdia, 10 študentov druhého stupňa vysokoškolského štúdia a 3 študenti tretieho stupňa vysokoškolského štúdia, z ktorých 17 uviedlo členstvo v komisiách, poradných orgánoch, orgánoch akademickej samosprávy (akademický senát) a ďalšie (ktoré sa podieľajú istými procesmi na zabezpečení kvality vzdelávania) na vysokej škole, na ktorej študujú.

2.1 Významnosť konceptu SCL vo vysokom školstve

		Veľmi známy	Skôr známy	Skôr neznámy	Úplne neznámy	SPOLU
Medzi vedením vysokých škôl/ fakúlt	M	7	15	6	0	28
	Š	5	10	5	0	20
Medzi vyučujúcimi	M	1	19	7	1	28
	Š	2	9	9	0	20
Medzi študentmi	M	0	11	13	4	28
	Š	0	3	13	4	20

Tabuľka č.2.1 Miera poznania konceptu SCL v rámci slovenského vysokého školstva – zastúpenie odpovedí na škále u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov (Š) VŠ v SR

Graf č.2.1 Miera poznania konceptu SCL v rámci slovenského vysokého školstva – priemerné výpovede skupín respondentov a ich porovnanie; *Legenda: 1=úplne neznámy, 2= skôr neznámy, 3= skôr známy, 4=veľmi známy*

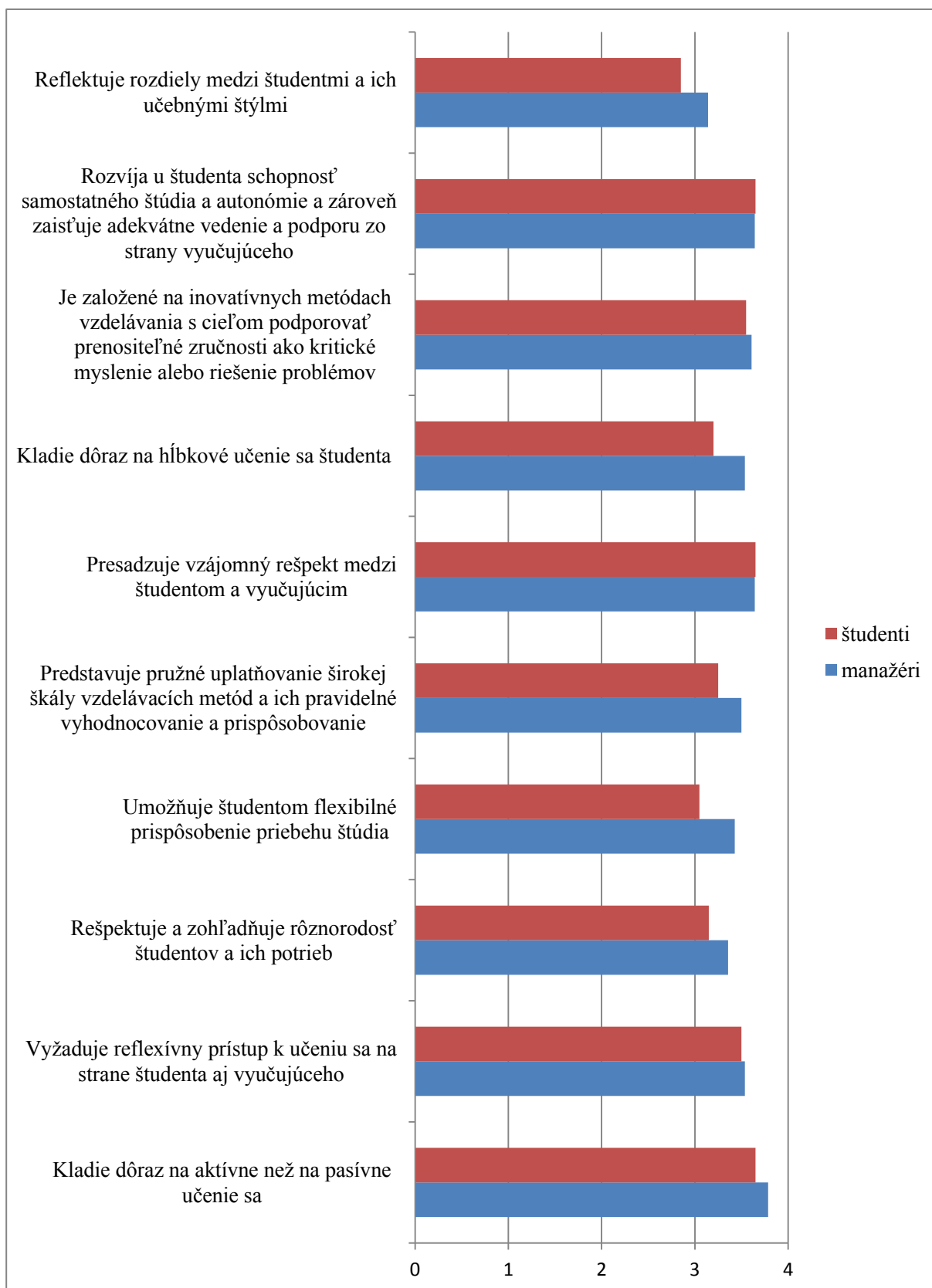
Údaje uvedené v tabuľke č.2.1 (následne na úrovni priemerných hodnôt aj v grafe č.2.1) ilustrujú zistenie, že z pohľadu manažérov vzdelávania/kvality je koncept SCL známy (veľmi alebo skôr) u 78,57 % vedení vysokých škôl alebo fakúlt, u 71,43% učiteľov vysokých škôl a len 39,29% študentov vysokých škôl. Študenti vysokých škôl sú z aspektu hodnotenia poznania konceptu SCL v uvedených troch skupinách, na ktoré sme sa dotazovali, kritickejší

a konštatujú, že len 53,57% vedení VŠ alebo fakúlt pozná koncept SCL, len 39,29 vyučujúcich vysokých škôl tento koncept pozná a k vlastným „radom“, teda študentom konštatujú poznanie konceptu SCL len v zastúpení 10,71% . Farebne v tabuľke ¹ ilustrujeme prevahu poznania konceptu SCL, pričom modrým podfarbením je podčiarknutá prevaha poznania SCL a naopak červeným podfarbením je podčiarknutá prevaha nepoznania konceptu SCL.

		Veľmi dôležité	Skôr dôležité	Skôr nedôležité	Úplne nedôležité	SPOLU
Kladie dôraz na aktívne než na pasívne učenie sa	M	22	6	0	0	28
	Š	13	7	0	0	20
Vyžaduje reflexívny prístup k učeniu sa na strane študenta aj vyučujúceho	M	15	13	0	0	28
	Š	10	10	0	0	20
Rešpektuje a zohľadňuje rôznorodosť študentov a ich potrieb	M	11	16	1	0	28
	Š	5	13	2	0	20
Umožňuje študentom flexibilné prispôsobenie priebehu štúdia	M	13	14	1	0	28
	Š	6	9	5	0	20
Predstavuje pružné uplatňovanie širokej škály vzdelávacích metód a ich pravidelné vyhodnocovanie a prispôsobovanie	M	15	12	1	0	28
	Š	7	11	2	0	20
Presadzuje vzájomný rešpekt medzi študentom a vyučujúcim	M	19	8	1	0	28
	Š	14	5	1	0	20
Kladie dôraz na hĺbkové učenie sa študenta	M	19	6	2	1	28
	Š	7	10	3	0	20
Je založené na inovatívnych metódach vzdelávania s cieľom podporovať prenositeľné zručnosti ako kritické myslenie alebo riešenie problémov	M	19	7	2	0	28
	Š	11	9	0	0	20
Rozvíja u študenta schopnosť samostatného štúdia a autonómie a zároveň zaisťuje adekvátne vedenie a podporu zo strany vyučujúceho	M	18	10	0	0	28
	Š	14	5	1	0	20
Reflektuje rozdiely medzi študentmi a ich učebnými štýlmi	M	8	17	2	1	28
	Š	2	13	5	0	20

Tabuľka č.2.2 Dôležitosť vybraných aspektov SCL v rámci slovenského vysokého školstva – zastúpenie odpovedí na škále u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov (Š) VŠ v SR

¹ Farebné diferencovanie prevahy početností viazané na kvalitatívne vyjadrenie identifikovaného kladu alebo negatíva vo vzťahu k sledovaným oblastiam platí pre všetky ďalšie tabuľky (takto vymedzená farebná diferenciácia neplatí pre grafy)

Graf č. 2.2 Dôležitosť vybraných aspektov SCL v rámci slovenského vysokého školstva – priemerné výpovede skupín respondentov a ich porovnanie; *Legenda: 1= Úplne nedôležité, 2=Skôr nedôležité, 3= Skôr dôležité, 4= Veľmi dôležité*

V tabuľke č.2.2 prezentujeme identifikovaný súpis významných aspektov konceptu SCL, pričom zámerom je identifikovať/prezentovať, do akej miery považujú zástupcovia manažérov vzdelávania/kvality a študentov vysokých škôl v SR uvedené aspekty/princípy vzdelávania orientovaného na študenta za dôležité vo vysokom školstve v SR.

Vo všetkých sledovaných aspektoch konceptu SCL konštatujeme tak na úrovni reprezentantov VŠ v pozícii manažéra vzdelávania/kvality ako aj u študentov VŠ v SR vnímanie dôležitosti (vysoká, prevažná) daného aspektu.

Najvyššie zastúpenie vnímanej dôležitosti sme zaznamenali v nasledovných aspektoch u skupiny manažérov vzdelávania/kvality:

- a) kladie dôraz na aktívne než na pasívne učenie sa;
- b) rozvíja u študenta schopnosť samostatného štúdia a autonómie a zároveň zaisťuje adekvátne vedenie a podporu zo strany vyučujúceho;
- c) presadzuje vzájomný rešpekt medzi študentom a vyučujúcim;
- d) vyžaduje reflexívny prístup k učeniu sa na strane študenta aj vyučujúceho.

Najvyššie zastúpenie vnímanej dôležitosti sme u skupiny študentov VŠ v SR zaznamenali v nasledovných aspektoch:

- a) kladie dôraz na aktívne než na pasívne učenie sa;
- b) je založené na inovatívnych metódach vzdelávania s cieľom podporovať prenositeľné zručnosti ako kritické myslenie alebo riešenie problémov;
- c) vyžaduje reflexívny prístup k učeniu sa na strane študenta aj vyučujúceho;
- d) presadzuje vzájomný rešpekt medzi študentom a vyučujúcim.

Z pohľadu porovnania priemerných hodnôt (graf č. 2.2) u oboch skupín respondentov nevnímame významný rozdiel v ich vnímaní dôležitosti jednotlivých aspektov SCL v prostredí slovenských vysokých škôl. Môžeme však konštatovať, že slovenskí študenti vnímajú na úrovni priemerných hodnôt uvedené aspekty ako menej dôležité v 7 aspektoch v porovnaní s manažérmi vzdelávania/kvality.

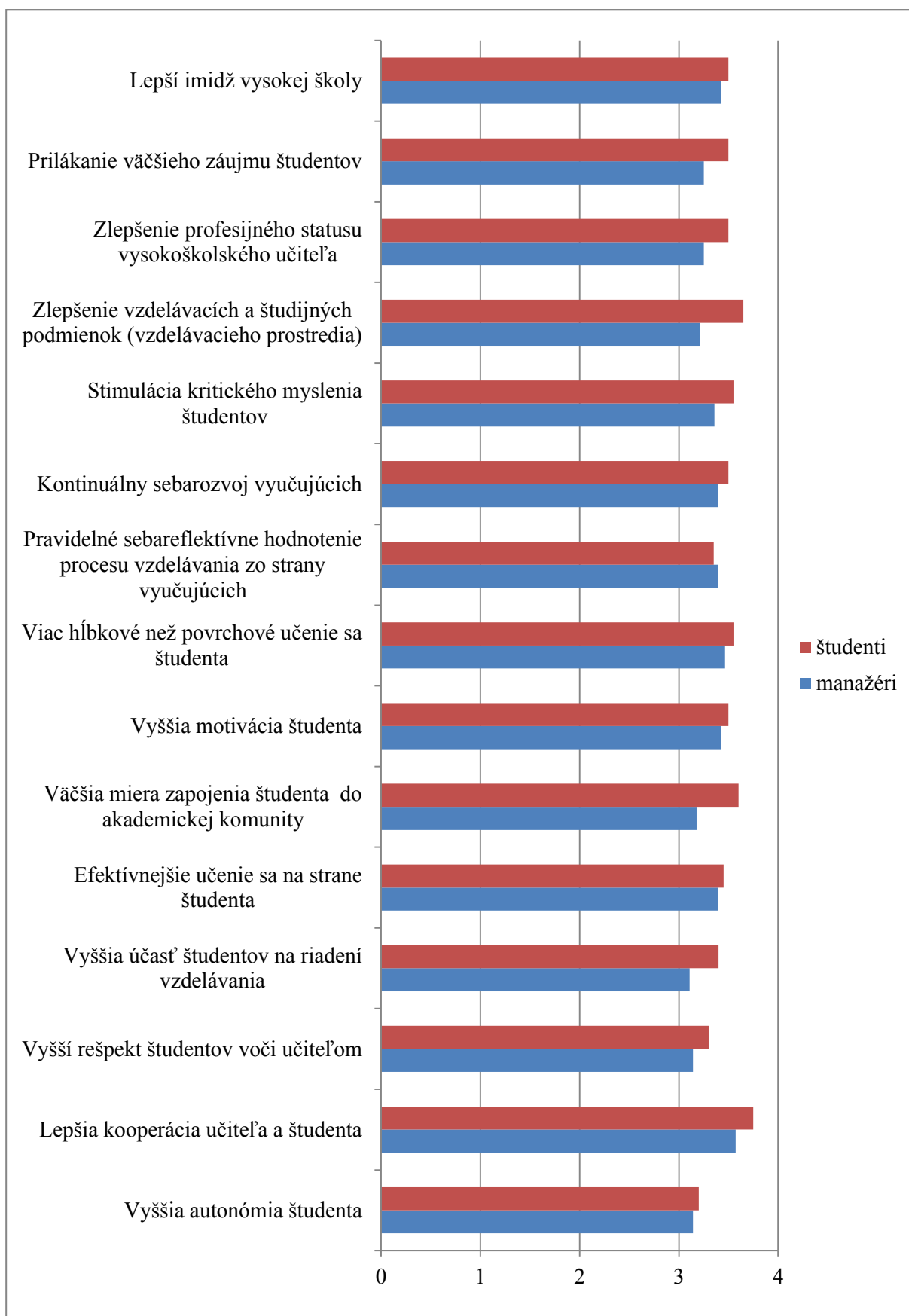
2.2 Benefity a dôsledky uplatňovania SCL vo vysokom školstve

Ďalším sledovaným rozmerom implementácie konceptu „vzdelávania orientovaného na študenta“ v prostredí slovenských vysokých škôl bolo identifikovanie vnímaných benefitov či prínosov a vnímaných dôsledkov implementácie daného aspektu SCL pre príslušné vysoké školy v SR, ktoré zastupovali dve skupiny respondentov – manažéri vzdelávania/kvality a študenti.

Vychádzajúc z údajov uvedených v tabuľke 2.3 sme identifikovali, že všetky uvedené aspekty sú oboma skupinami respondentov vnímané primárne na úrovni benefitov a pozitívnych dôsledkov pre vysokú školu, na ktorej pracujú alebo študujú.

		Jednoznačne súhlasím	Skôr súhlasím	Skôr nesúhlasím	Jednoznačne nesúhlasím	SPOLU
Vyššia autonómia študenta	M	6	20	2	0	28
	Š	6	12	2	0	20
Lepšia kooperácia učiteľa a študenta	M	16	12	0	0	28
	Š	15	5	0	0	20
Vyšší rešpekt študentov voči učiteľom	M	7	18	3	0	28
	Š	8	10	2	0	20
Vyššia účasť študentov na riadení vzdelávania	M	7	17	4	0	28
	Š	9	10	1	0	20
Efektívnejšie učenie sa na strane študenta	M	13	13	2	0	28
	Š	10	9	1	0	20
Väčšia miera zapojenia študenta do akademickej komunity	M	7	19	2	0	28
	Š	12	8	0	0	20
Vyššia motivácia študenta	M	14	12	2	0	28
	Š	12	6	2	0	20
Viac hĺbkové než povrchové učenie sa študenta	M	13	15	0	0	28
	Š	12	7	1	0	20
Pravidelné sebarefektívne hodnotenie procesu vzdelávania zo strany vyučujúcich	M	11	17	0	0	28
	Š	8	11	1	0	20
Kontinuálny sebarozvoj vyučujúcich	M	13	13	2	0	28
	Š	11	8	1	0	20
Stimulácia kritického myslenia študentov	M	13	12	3	0	28
	Š	11	9	0	0	20
Zlepšenie vzdelávacích a študijných podmienok (vzdelávacieho prostredia)	M	10	14	4	0	28
	Š	14	5	1	0	20
Zlepšenie profesijného statusu vysokoškolského učiteľa	M	12	11	5	0	28
	Š	12	6	2	0	20
Prilákanie väčšieho záujmu študentov	M	9	17	2	0	28
	Š	13	4	3	0	20
Lepší imidž vysokej školy	M	14	12	2	0	28
	Š	12	6	2	0	20

Tabuľka č.2.3 Benefity a dôsledky uplatňovania a rozvoja SCL vo vysokom školstve – zastúpenie odpovedí na škále u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov (Š) VŠ v SR

Graf č.2.3 Benefity a dôsledky uplatňovania a rozvoja SCL vo vysokom školstve - priemerné výpovede skupín respondentov a ich porovnanie; *Legenda: 1=Jednoznačne nesúhlasím, 2=Skôr nesúhlasím, 3=Skôr súhlasím, 4=Jednoznačne súhlasím*

Z pohľadu manažérov vzdelávania/kvality na vysokých školách v SR sú za najvýznamnejšie benefity, prínosy či pozitívne dôsledky vnímané:

- a) lepšia kooperácia učiteľa a študenta;
- b) viac hĺbkové než povrchové učenie sa študenta;
- c) pravidelné sebarefektívne hodnotenie procesu vzdelávania zo strany vyučujúcich.

Z pohľadu študentov vysokých škôl v SR sú za najvýznamnejšie benefity, prínosy či pozitívne dôsledky vnímané:

- a) lepšia kooperácia učiteľa a študenta;
- b) väčšia miera zapojenia študenta do akademickej komunity;
- c) stimulácia kritického myslenia študentov.

Z pohľadu porovnania priemerných hodnôt (graf č.2.3) u oboch skupín respondentov nevnímame zásadný rozdiel v ich hodnotení prínosu, benefitu či pozitívneho dôsledku každého z uvedených aspektov SCL v prostredí slovenských vysokých škôl. Konštatujeme však, že 14 z 15 uvedených benefítov vnímajú intenzívnejšie práve študenti v porovnaní s manažermi vzdelávania/kvality. Uvedené predikuje možnosť usúdiť, že ak je daný aspekt v prostredí VŠ implementovaný, študenti sú so vzdelávaním spokojnejší, hodnotia vzdelávanie a jeho zabezpečenie z pohľadu kvality ako prínosnejšie a lepšie. Jednoznačne však treba podčiarknuť fakt, že kvalitatívne rovnaké tvrdenie platí aj z opačnej strany, teda z pohľadu zabezpečovateľov kvality na strane manažmentu vysokej školy/fakulty.

2.3 Nástroje a opatrenia implementácie SCL vo vysokom školstve

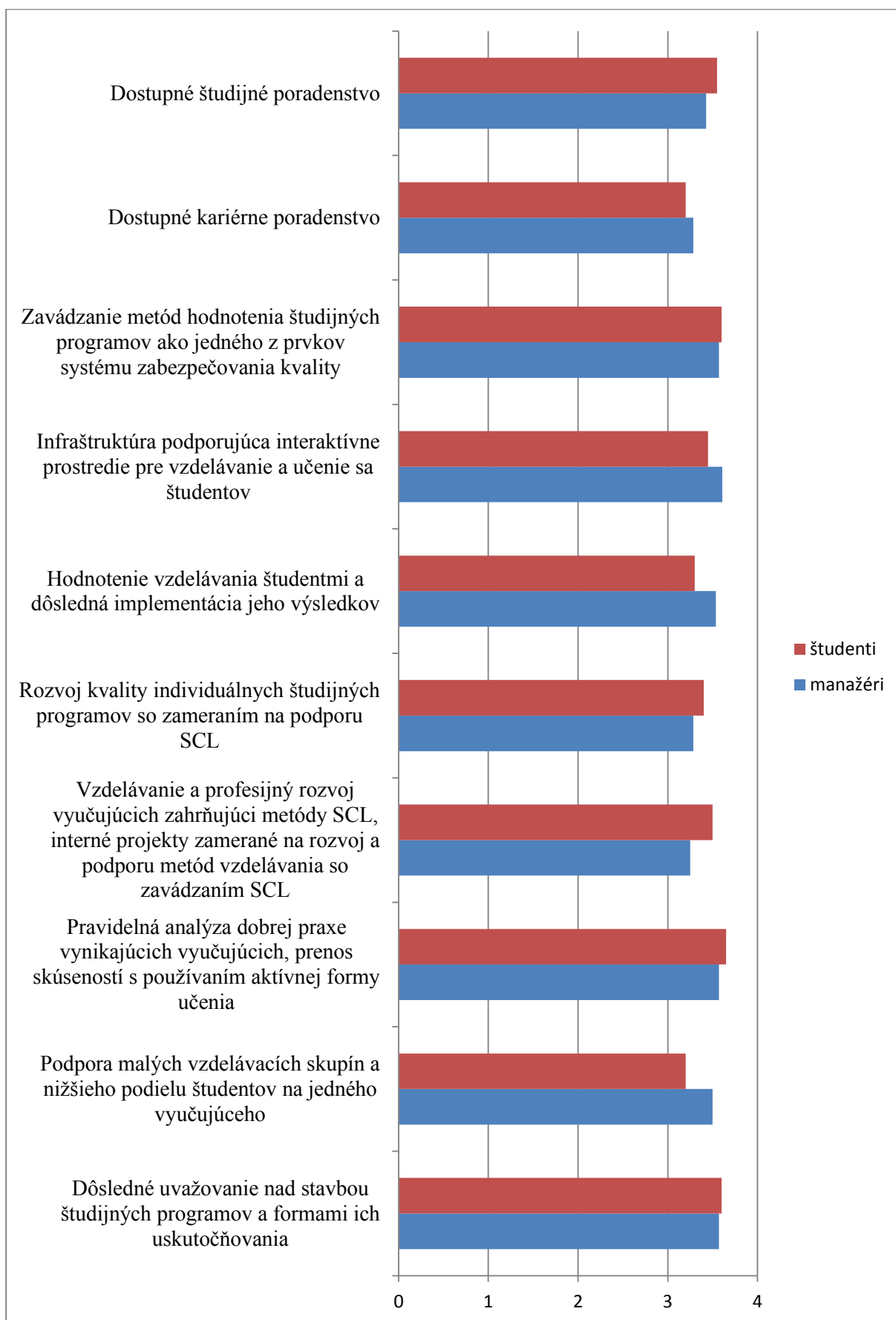
Za významné popri analýze v tabuľkách a grafoch (subkapitoly 2.1 a 2.2) uvedených aspektov konceptu „vzdelávania orientovaného na študenta“ (významnosť, dôležitosť, benefity a dôsledky) považujeme analyzovať aj manažérske nástroje a opatrenia na implementáciu SCL vrámci vysokých škôl v SR. Uvedené vypovedá o tom „ako“ vysoké školy implementujú SCL alebo na čo z aspektu podporných mechanizmov centrujú pozornosť.

Pozitívnym zistením v prieskume v prostredí vysokých škôl v SR je zistenie, že tak manažéri vzdelávania/kvality ako aj študenti reprezentujúci vzorku vysokých škôl v SR hodnotia všetky významné nástroje a opatrenia ako dôležité (veľmi alebo prevažne) z aspektu implementácie v prostredí vysokej školy, na ktorej pôsobia (tabuľka 2.4, graf 2.4).

Najväčší priemerný rozdiel medzi dvomi sledovanými skupinami respondentov reprezentujúcich vysoké školy v SR evidujeme v nástroji/opatrení „podpora malých vzdelávacích skupín a nižšieho podielu študentov na jedného vyučujúceho“, pričom uvedené opatrenie vnímajú študenti za dôležitejšie ako manažéri vzdelávania/kvality. Rozdiely v priemerných hodnoteniach oboch skupín nie sú kvalitatívne významne odlišné, spadajú do pásma hodnotenej dôležitosti.

		Veľmi dôležité	Skôr dôležité	Skôr nedôležité	Úplne nedôležité	SPOLU
Dôsledné uvažovanie nad stavbou študijných programov a formami ich uskutočňovania	M	17	10	1	0	28
	Š	13	6	1	0	20
Podpora malých vzdelávacích skupín a nižšieho podielu študentov na jedného vyučujúceho	M	16	10	2	0	28
	Š	7	10	3	0	20
Pravidelná analýza dobrej praxe vynikajúcich vyučujúcich, prenos skúseností s používaním aktívnej formy učenia	M	17	10	1	0	28
	Š	13	7	0	0	20
Vzdelávanie a profesijný rozvoj vyučujúcich zahrňujúci metódy SCL, interné projekty zamerané na rozvoj a podporu metód vzdelávania so zavádzaním SCL	M	10	15	3	0	28
	Š	11	8	1	0	20
Rozvoj kvality individuálnych študijných programov so zameraním na podporu SCL	M	12	12	4	0	28
	Š	9	10	1	0	20
Hodnotenie vzdelávania študentmi a dôsledná implementácia jeho výsledkov	M	15	13	0	0	28
	Š	9	8	3	0	20
Infraštruktúra podporujúca interaktívne prostredie pre vzdelávanie a učenie sa študentov	M	19	7	2	0	28
	Š	11	7	2	0	20
Zavádzanie metód hodnotenia študijných programov ako jedného z prvkov systému zabezpečovania kvality	M	17	10	1	0	28
	Š	13	6	1	0	20
Dostupné kariérne poradenstvo	M	13	10	5	0	28
	Š	11	3	5	1	20
Dostupné študijné poradenstvo	M	15	10	3	0	28
	Š	12	7	1	0	20

Tabuľka č.2.4 Dôležitosť nástrojov/opatrení pre podporu a rozvoj SCL na vysokej škole, na ktorej respondent pôsobí – zastúpenie odpovedí na škále u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov (Š) VŠ v SR

Graf č.2.4 Hodnotenie dôležitosti existujúcich nástrojov/opatrení pre podporu SCL z hľadiska vysokej školy, na ktorej respondent pôsobí - priemerné výpovede skupín respondentov a ich porovnanie;
 Legenda: 1= Úplne nedôležité, 2=Skôr nedôležité, 3= Skôr dôležité, 4= Veľmi dôležité

2.4 Implementácia SCL na vysokých školách v SR

V ďalšom kroku analýzy sme identifikovali do akej miery v % vyjadrení vysoké školy cez hodnotenie dvoma skupinami respondentov (študenti, manažéri vzdelávania/kvality na VŠ) implementujú jednotlivé indikátory SCL do reálnej činnosti a fungovania vysokej školy, a to v rámci nasledovných oblastí:

- a) Participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom v rámci implementácie SCL na VŠ v SR;
- b) ECTS a výsledky vzdelávania v rámci implementácie SCL na VŠ v SR;
- c) Zabezpečenie kvality v rámci implementácie SCL na VŠ v SR;
- d) Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa v rámci implementácie SCL na VŠ v SR;
- e) Sociálne aspekty implementácie SCL na VŠ v SR;
- f) Metódy vzdelávania a učenia sa v rámci implementácie SCL na VŠ v SR.

Spracovanie zistení k uvedeným oblastiam deskribovaným cez indikátory SCL, ktoré sú implementované v istom zastúpení v prostredí vysokých škôl v SR, prezentujeme v nasledujúcom texte podľa vyššie uvedeného poradia. Farebne v tabuľkách uvádzame, či sú dané indikátory z pohľadu cieľovej skupiny implementované (zvolená hranica minimálne 60%). Uvedená analýza prezentuje sumárne zistenia na úrovni VŠ, nemá ambíciu analyzovať jednotlivé zastúpené VŠ samostatne.

a) Participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom v rámci implementácie SCL na VŠ v SR

Z ukazovateľov implementácie SCL v oblasti „participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom v rámci implementácie SCL na VŠ v SR“ (tabuľka č.2.5. graf č.2.5) sme u 2 nasledovných indikátorov identifikovali nedostatočnú implementáciu na úrovni vysokých škôl v SR (aj v hodnotení študentmi ako aj v hodnotení manažérmi vzdelávania/kvality):

- a) začlenenie študentov príslušného študijného programu do konzultácie a výberu metód vzdelávania pred jeho zahájením v príslušnom semestri/trimestri;
- b) konzultovanie obsahu vzdelávania príslušného predmetu alebo učebných osnov so študentmi.

Ďalšie dva indikátory boli hodnotené na úrovni nedostatočnej implementácie zo strany študentov VŠ:

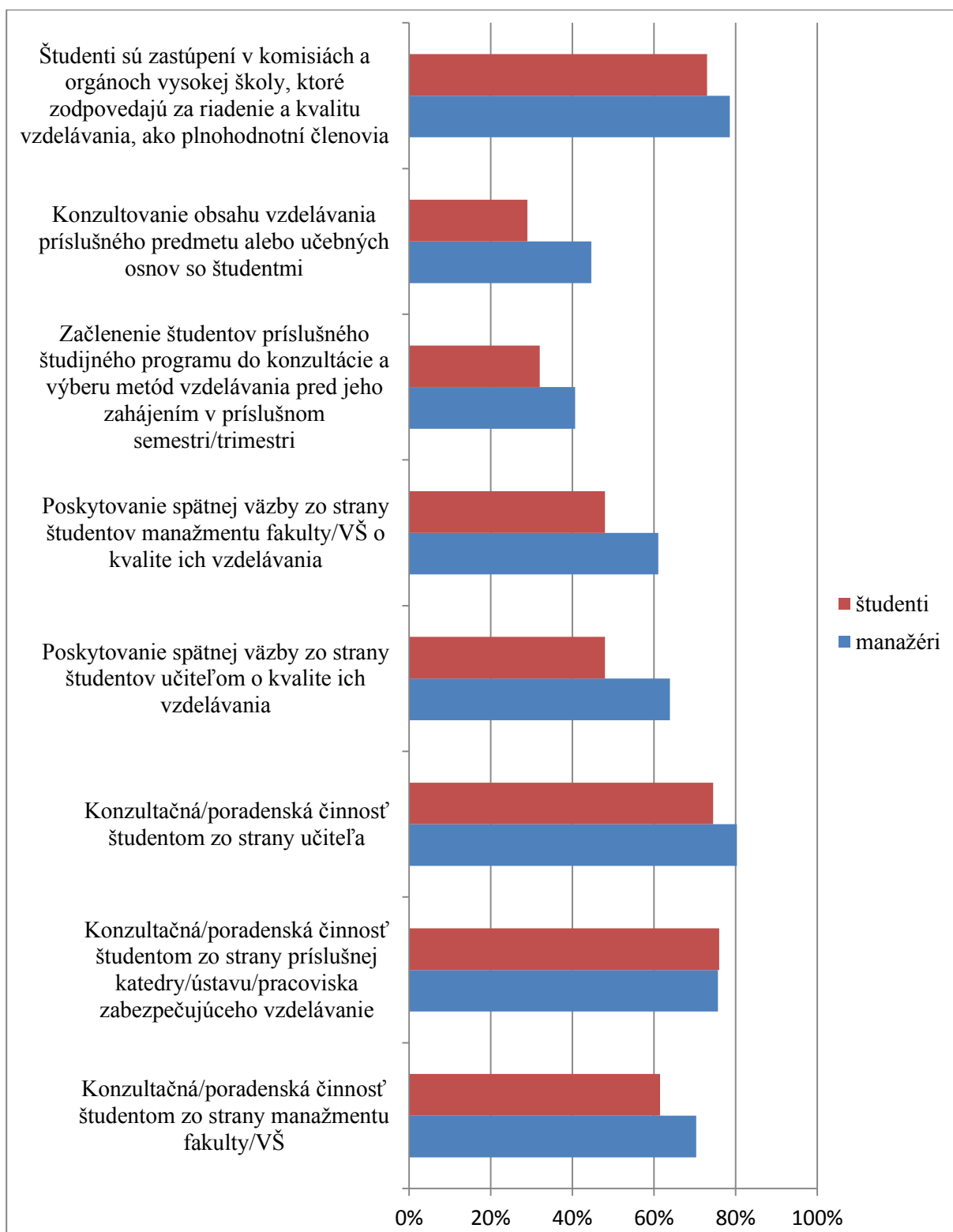
- a) poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov učiteľom o kvalite ich vzdelávania;
- b) poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov manažmentu fakulty/VŠ o kvalite ich vzdelávania).

V týchto indikátoroch však nebolo jednoznačné zastúpenie odpovedí aj na strane manažérov vzdelávania/kvality, z ktorých preferovalo až 42,86% vyjadrenie nižšej miery implementácie (do úrovne 50% implementácie) indikátora „poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov učiteľom o kvalite ich vzdelávania“ a rovnaké % zastúpenie manažérov (42,86%) vyjadriilo

nižšiu mieru implementácie aj v indikátore „poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov manažmentu fakulty/VŠ o kvalite ich vzdelávania“.

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany manažmentu fakulty/VŠ	M	0	0	0	1	1	6	1	7	7	1	4	28
	Š	0	1	2	2	1	1	1	3	6	2	1	20
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany príslušnej katedry/ústavu/pracoviska zabezpečujúceho vzdelávanie	M	0	0	0	0	0	4	3	4	11	2	4	28
	Š	0	0	0	0	1	1	1	6	6	3	2	20
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany učiteľa	M	0	0	0	1	0	1	4	3	6	6	7	28
	Š	0	0	1	0	0	0	4	4	6	3	2	20
Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov učiteľom o kvalite ich vzdelávania	M	0	1	2	2	3	4	3	3	0	3	7	28
	Š	0	1	3	2	3	3	4	2	0	2	0	20
Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov manažmentu fakulty/VŠ o kvalite ich vzdelávania	M	0	2	1	2	3	4	2	4	4	3	3	28
	Š	0	1	2	4	0	8	1	2	0	1	1	20
Začlenenie študentov príslušného študijného programu do konzultácie a výberu metód vzdelávania pred jeho zahájením v príslušnom semestri/trimestri	M	3	2	4	5	3	1	4	3	1	1	1	28
	Š	4	2	3	3	1	2	4	0	0	1	0	20
Konzultovanie obsahu vzdelávania príslušného predmetu alebo učebných osnov so študentmi	M	1	5	0	3	3	6	5	3	1	0	1	28
	Š	3	4	4	3	1	1	1	2	1	0	0	20
Študenti sú zastúpení v komisiách a orgánoch vysokej školy, ktoré zodpovedajú za riadenie a kvalitu vzdelávania, ako plnohodnotní členovia	M	0	1	0	2	0	2	2	4	3	1	13	28
	Š	0	0	1	1	0	3	2	1	4	5	3	20

Tabuľka č.2.5 Participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom v rámci implementácie SCL na VŠ v SR - zastúpenie početnosti odpovedí na škále 0-100% u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov VŠ (Š)

Graf č.2.5 Participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom v rámci implementácie SCL na VŠ v SR - priemerné výpovede skupín respondentov v % a ich porovnanie

b) ECTS a výsledky vzdelávania v rámci implementácie SCL na VŠ v SR

Z uvedených indikátorov SCL v oblasti „ECTS a výsledky vzdelávania v rámci implementácie SCL na VŠ v SR“ sme identifikovali nesúlad v hodnotení implementácie

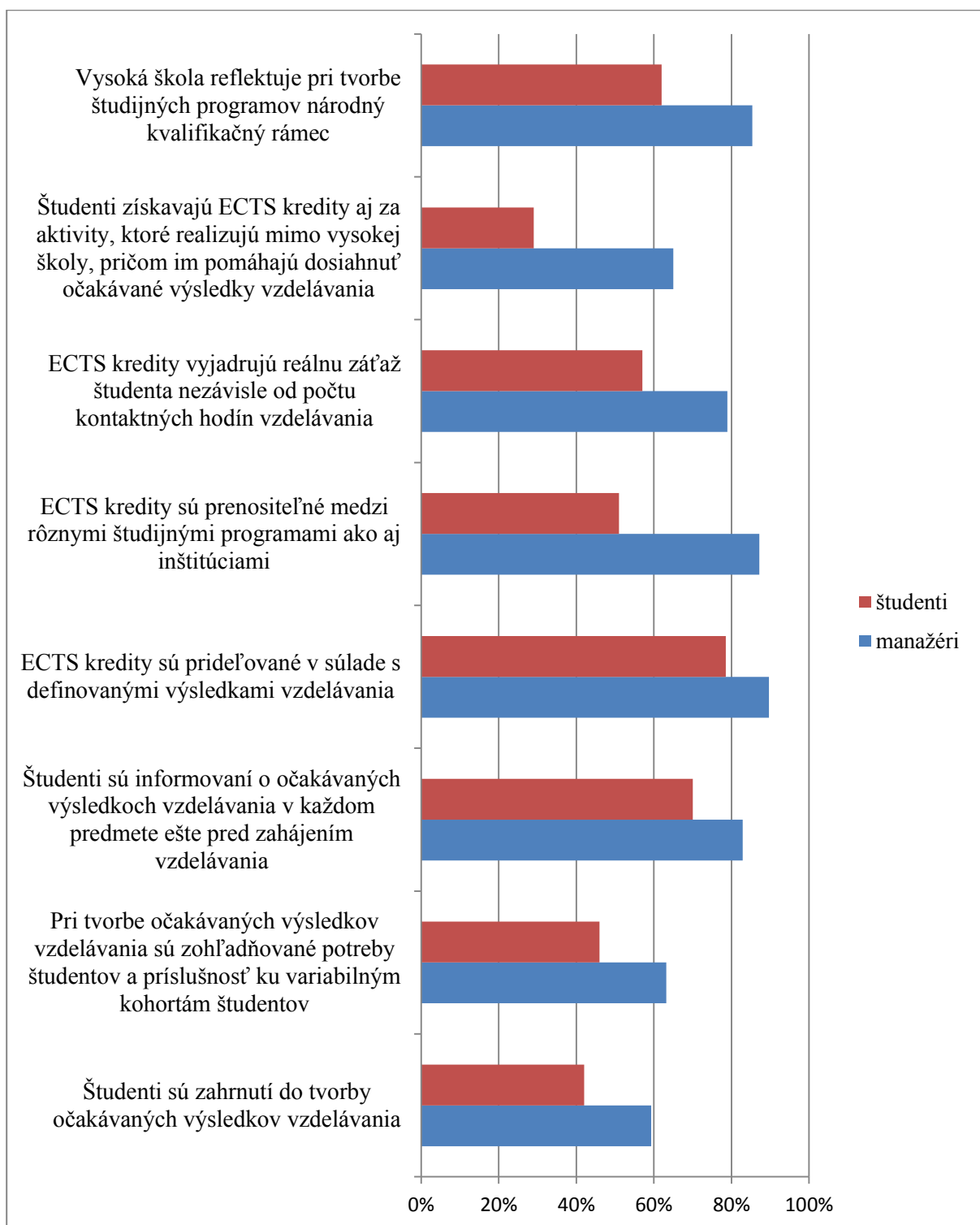
z pohľadu manažérov vzdelávania/kvality a študentov vysokých škôl v SR. Ide o nasledovné indikátory implementácie SCL:

- študenti sú zahrnutí do tvorby očakávaných výsledkov vzdelávania;
- pri tvorbe očakávaných výsledkov vzdelávania sú zohľadňované potreby študentov a príslušnosť ku variabilným kohortám študentov;
- študenti získavajú ECTS kredity aj za aktivity, ktoré realizujú mimo vysokej školy, pričom im pomáhajú dosiahnuť očakávané výsledky vzdelávania.

Zatiaľ čo manažéri vzdelávania/kvality konštatovali implementáciu uvedených indikátorov, študenti naopak vyjadrili nedostatočnú implementáciu uvedených indikátorov. Uvedomujeme si, že reprezentatívnosť vzorky a početné zastúpenie respondentov môže uvedené skresľovať, avšak vzhľadom k tomu, že vzorka tak manažérov ako aj študentov je inkorporovaná do riadení procesov v zabezpečovaní kvality na vysokých školách v SR, považujeme za dôležité na uvedený nesúlad poukázať aj z aspektu odporúčania venovať priestor na internú analýzu uvedeného na príslušných vysokých školách a ich súčastiach.

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Študenti sú zahrnutí do tvorby očakávaných výsledkov vzdelávania	M	0	2	2	2	1	6	4	3	2	1	5	28
	Š	2	3	1	2	1	3	4	2	2	0	0	20
Pri tvorbe očakávaných výsledkov vzdelávania sú zohľadňované potreby študentov a príslušnosť ku variabilným kohortám študentov	M	0	2	1	1	2	3	6	4	3	1	5	28
	Š	1	1	1	3	2	7	1	1	3	0	0	20
Študenti sú informovaní o očakávaných výsledkoch vzdelávania v každom predmete ešte pred zahájením vzdelávania	M	0	1	0	0	0	2	2	0	5	11	7	28
	Š	0	0	1	0	2	3	5	1	0	2	6	20
ECTS kredity sú pridelované v súlade s definovanými výsledkami vzdelávania	M	0	0	0	0	0	0	2	1	4	10	11	28
	Š	0	0	0	0	1	2	4	3	1	0	9	20
ECTS kredity sú prenositeľné medzi rôznymi študijnými programami ako aj inštitúciami	M	0	0	0	0	0	2	2	1	3	9	11	28
	Š	2	3	1	0	1	3	3	2	1	2	2	20
ECTS kredity vyjadrujú reálnu záťaž študenta nezávisle od počtu kontaktných hodín vzdelávania	M	0	0	0	1	0	1	4	5	4	8	5	28
	Š	1	0	2	2	1	4	2	2	2	2	2	20
Študenti získavajú ECTS kredity aj za aktivity, ktoré realizujú mimo vysokej školy, pričom im pomáhajú dosiahnuť očakávané výsledky vzdelávania	M	1	3	0	1	1	3	4	1	7	0	7	28
	Š	7	2	2	2	1	2	0	2	1	0	1	20
Vysoká škola reflektuje pri tvorbe študijných programov národný kvalifikačný rámec	M	0	0	0	2	0	0	0	3	5	8	10	28
	Š	0	0	1	1	3	4	4	1	1	2	3	20

Tabuľka č.2.6 Implementácia ECTS a výsledkov vzdelávania na VŠ v SR ako súčasť SCL - zastúpenie početnosti odpovedí na škále 0-100% u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov VŠ (Š)

Graf č.2.6 Implementácia ECTS a výsledkov vzdelávania na VŠ v SR - priemerné výpovede skupín respondentov v % a ich porovnanie

Z pohľadu porovnania priemerných hodnôt (graf č.2.6) u oboch skupín respondentov vnímame významný rozdiel v ich hodnotení implementácie uvedených indikátorov SCL v oblasti „ECTS a výsledky vzdelávania vrámci implementácie SCL na VŠ v SR“ v porovnaní s kritériom implementácie na úrovni minimálne 60% okrem troch vyššie uvedených indikátorov aj v indikátoroch: ECTS kredity vyjadrujú reálnu záťaž študenta nezávisle od počtu kontaktných hodín vzdelávania (priemerné skóre u študentov v hodnote 58%

implementácie); ECTS kredity sú prenositeľné medzi rôznymi študijnými programami ako aj inštitúciami (priemerné skóre u študentov v hodnote 50% implementácie).

Priemerne nedostatočne implementovanými indikátormi sú: študenti sú zahrnutí do tvorby očakávaných výsledkov vzdelávania; pri tvorbe očakávaných výsledkov vzdelávania sú zohľadňované potreby študentov a príslušnosť ku variabilným kohortám študentov (len v hodnotení študentmi) ; študenti získavajú ECTS kredity aj za aktivity, ktoré realizujú mimo vysokej školy, pričom im pomáhajú dosiahnuť očakávané výsledky vzdelávania (len v hodnotení študentmi); ECTS kredity sú prenositeľné medzi rôznymi študijnými programami ako aj inštitúciami (len v hodnotení študentmi); ECTS kredity vyjadrujú reálnu záťaž študenta nezávisle od počtu kontaktných hodín vzdelávania (len v hodnotení študentmi).

c) Zabezpečenie kvality vrámci implementácie SCL na VŠ v SR

Z uvedených indikátorov SCL v oblasti „Zabezpečenie kvality vrámci implementácie SCL na VŠ v SR“ (tabuľka č.2.7 a graf č. 2.7) sme identifikovali nesúlad v hodnotení implementácie z pohľadu manažérov vzdelávania/kvality a študentov vysokých škôl v SR v 4 indikátoroch:

- a) študenti a zamestnanci vysokej školy kooperujú pri procesoch zabezpečovania kvality;
- b) učitelia ako aj študenti majú rovnocenné zastúpenie pri vnútornom hodnotení a monitoringu systému zabezpečenia kvality;
- c) pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy vzdelávania ako aj ich variabilita;
- d) pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy hodnotenia študentov.

Zatiaľ čo manažéri vzdelávania/kvality konštatovali implementáciu uvedených indikátorov nad stanovenou minimálnou hodnotou implementácie 60%, študenti naopak vyjadrili nedostatočnú implementáciu uvedených indikátorov SCL.

Prvé dva z nedostatočne implementovaných indikátorov z pohľadu študentov slovenských VŠ (študenti a zamestnanci vysokej školy kooperujú pri procesoch zabezpečovania kvality; učitelia ako aj študenti majú rovnocenné zastúpenie pri vnútornom hodnotení a monitoringu systému zabezpečenia kvality) sa týkajú z pohľadu študentov vyhovujúceho podielu zapojenia študentov do riadenia/manažmentu kvality vo všetkých procesoch od úrovne plánovania, zabezpečovania, monitoringu až po riadenie inovácií v predmetnej oblasti.

Druhé dva z nedostatočne implementovaných indikátorov z pohľadu študentov slovenských VŠ (pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy vzdelávania ako aj ich variabilita; pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy hodnotenia študentov) poukazujú na študentmi vnímané nedostatky v hodnotení kvality študijného programu a to z pohľadu metód vzdelávania a ich variability ako aj z pohľadu metód hodnotenia študentov.

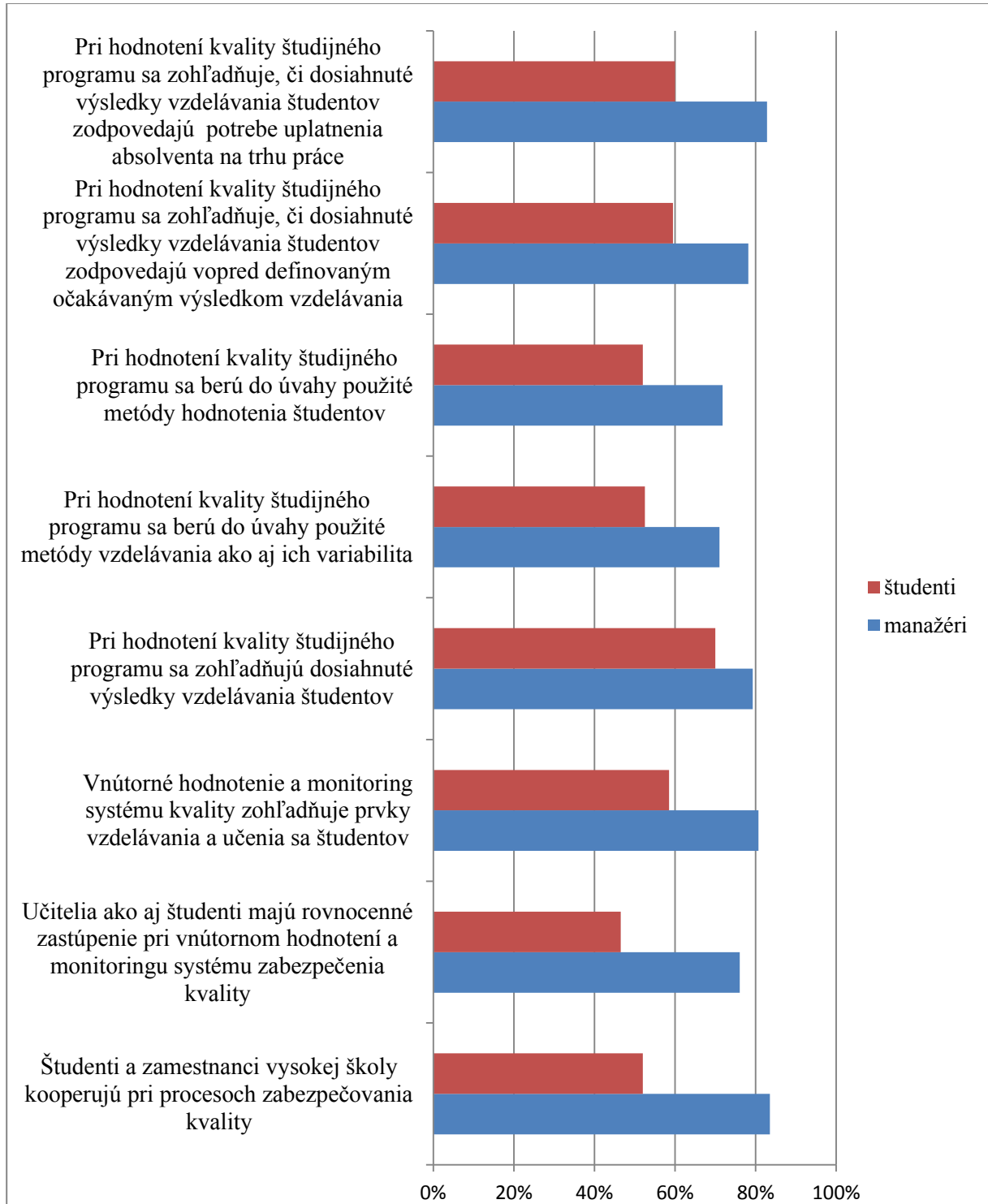
		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Študenti a zamestnanci vysokej školy kooperujú pri procesoch zabezpečovania kvality	M	0	0	0	1	0	1	2	3	6	5	10	28
	Š	1	1	1	3	1	4	2	2	4	0	1	20
Učiteľia ako aj študenti majú rovnocenné zastúpenie pri vnútornom hodnotení a monitoringu systému zabezpečenia kvality	M	0	0	1	3	0	3	3	1	3	2	12	28
	Š	0	2	5	2	2	2	2	0	2	1	2	20
Vnútorné hodnotenie a monitoring systému kvality zohľadňuje prvky vzdelávania a učenia sa študentov	M	0	0	0	0	1	3	3	3	3	6	9	28
	Š	0	0	0	3	3	3	4	1	4	2	0	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňujú dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov	M	0	0	0	1	0	2	4	4	3	7	7	28
	Š	0	0	0	0	1	4	4	4	2	2	3	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy vzdelávania ako aj ich variabilita	M	0	1	0	2	2	4	1	3	5	3	7	28
	Š	0	0	1	3	1	7	3	3	2	0	0	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy hodnotenia študentov	M	0	1	0	2	3	2	1	3	6	3	7	28
	Š	0	0	2	3	0	8	0	5	2	0	0	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňuje, či dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov zodpovedajú vopred definovaným očakávaným výsledkom vzdelávania	M	1	0	0	0	0	3	2	5	5	3	9	28
	Š	0	0	0	1	3	5	3	5	1	2	0	20
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňuje, či dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov zodpovedajú potrebe uplatnenia absolventa na trhu práce	M	0	0	0	0	1	2	0	2	9	8	6	28
	Š	0	0	1	1	1	5	3	6	1	2	0	20

Tabuľka č.2.7 Zabezpečenie kvality vrámci implementácie SCL na VŠ v SR – zastúpenie početnosti odpovedí na škále 0-100% u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov VŠ (Š)

Z pohľadu porovnania priemerných hodnôt (graf č.2.7) u oboch skupín respondentov nevnímame zásadný rozdiel v ich hodnotení implementácie uvedených indikátorov SCL v oblasti ECTS a výsledky vzdelávania vrámci implementácie SCL na VŠ v SR“ v porovnaní s kritériom implementácie na úrovni minimálne 60% okrem štyroch vyššie uvedených indikátorov.

Priemerne nedostatočne implementovanými indikátormi (pod hranicou 60% implementácie, a to vo všetkých prípadoch len z pohľadu študentov vysokých škôl v SR) sú: študenti a zamestnanci vysokej školy kooperujú pri procesoch zabezpečovania kvality (priemerné skóre u študentov v hodnote 51% implementácie); učiteľia ako aj študenti majú rovnocenné zastúpenie pri vnútornom hodnotení a monitoringu systému zabezpečenia kvality (priemerné skóre u študentov v hodnote 47% implementácie); pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy vzdelávania ako aj ich variabilita (priemerné skóre u študentov v hodnote 52% implementácie); pri hodnotení kvality študijného programu sa berú

do úvahy použité metódy hodnotenia študentov (priemerné skóre u študentov v hodnote 52% implementácie); vnútorné hodnotenie a monitoring systému kvality zohľadňuje prvky vzdelávania a učenia sa študentov (priemerné skóre u študentov v hodnote 58% implementácie).

Graf č.2.7 Zabezpečenie kvality v rámci implementácie SCL na VŠ v SR - priemerné výpovede skupín respondentov v % a ich porovnanie

d) Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa vrámci implementácie SCL na VŠ v SR

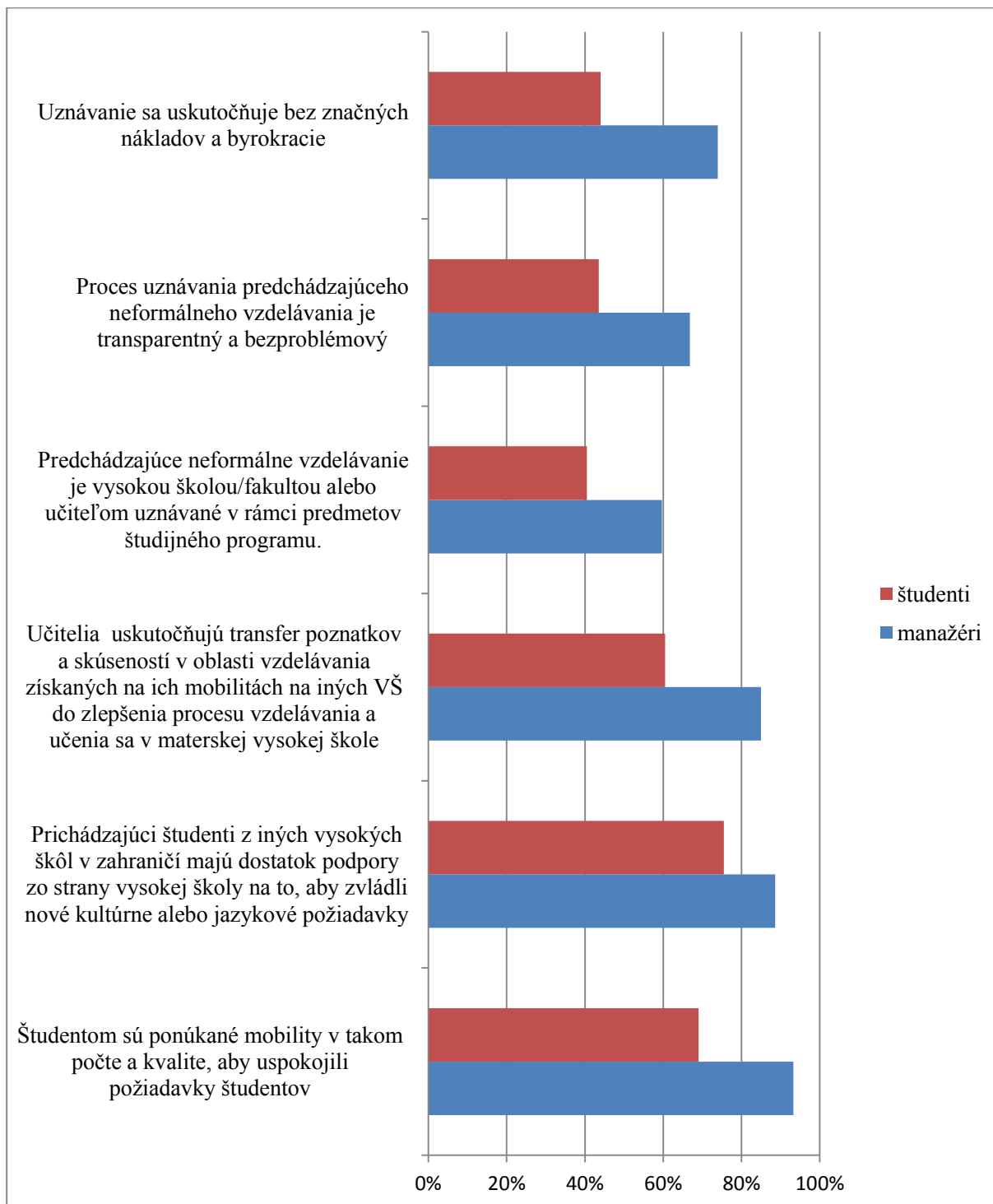
Z uvedených indikátorov SCL v oblasti „Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa vrámci implementácie SCL na VŠ v SR“ (tabuľka č.2.8) sme identifikovali nesúlad v hodnotení implementácie z pohľadu manažérov vzdelávania/kvality a študentov vysokých škôl v SR v 3 indikátoroch:

- predchádzajúce neformálne vzdelávanie je vysokou školou/fakultou alebo učiteľom uznávané v rámci predmetov študijného programu;
- proces uznávania predchádzajúceho neformálneho vzdelávania je transparentný a bezproblémový;
- uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania sa uskutočňuje bez značných nákladov a byrokracie.

Zatiaľ čo manažéri vzdelávania/kvality konštatovali implementáciu uvedených indikátorov nad stanovenou minimálnou hodnotou implementácie 60%, študenti naopak vyjadrili nedostatočnú implementáciu uvedených indikátorov SCL.

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Študentom sú ponúkané mobility v takom počte a kvalite, aby uspokojili požiadavky študentov	M	0	0	0	0	0	0	0	0	5	9	14	28
	Š	0	0	0	1	2	2	5	1	4	2	3	20
Prichádzajúci študenti z iných vysokých škôl v zahraničí majú dostatok podpory zo strany vysokej školy na to, aby zvládli nové kultúrne alebo jazykové požiadavky	M	0	0	0	1	0	0	0	2	4	11	10	28
	Š	0	0	0	1	2	2	1	1	2	9	2	20
Učitelia uskutočňujú transfer poznatkov a skúseností v oblasti vzdelávania získaných na ich mobilitách na iných VŠ do zlepšenia procesu vzdelávania a učenia sa v materskej vysokej škole	M	0	0	0	1	0	0	1	3	7	8	8	28
	Š	0	1	0	1	3	5	1	3	2	3	1	20
Predchádzajúce neformálne vzdelávanie je vysokou školou/fakultou alebo učiteľom uznávané v rámci predmetov študijného programu.	M	2	0	3	3	1	4	0	2	6	4	3	28
	Š	2	1	4	1	1	7	0	2	2	0	0	20
Proces uznávania predchádzajúceho neformálneho vzdelávania je transparentný a bezproblémový	M	2	0	2	1	1	5	0	3	3	4	7	28
	Š	1	1	2	4	0	6	3	2	1	0	0	20
Uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania sa uskutočňuje bez značných nákladov a byrokracie	M	1	0	1	0	0	5	2	4	1	8	6	28
	Š	2	0	3	3	2	5	1	1	1	1	1	20

Tabuľka č.2.8 Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa v rámci implementácie SCL na VŠ v SR - zastúpenie početnosti odpovedí na škále 0-100% u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov VŠ (Š)

Graf č.2.8 Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa v rámci implementácie SCL na VŠ v SR - priemerné výpovede skupín respondentov v % a ich porovnanie

Z pohľadu porovnania priemerných hodnôt (graf č.2.8) u oboch skupín respondentov nevnímame zásadný rozdiel v ich hodnotení implementácie uvedených indikátorov SCL

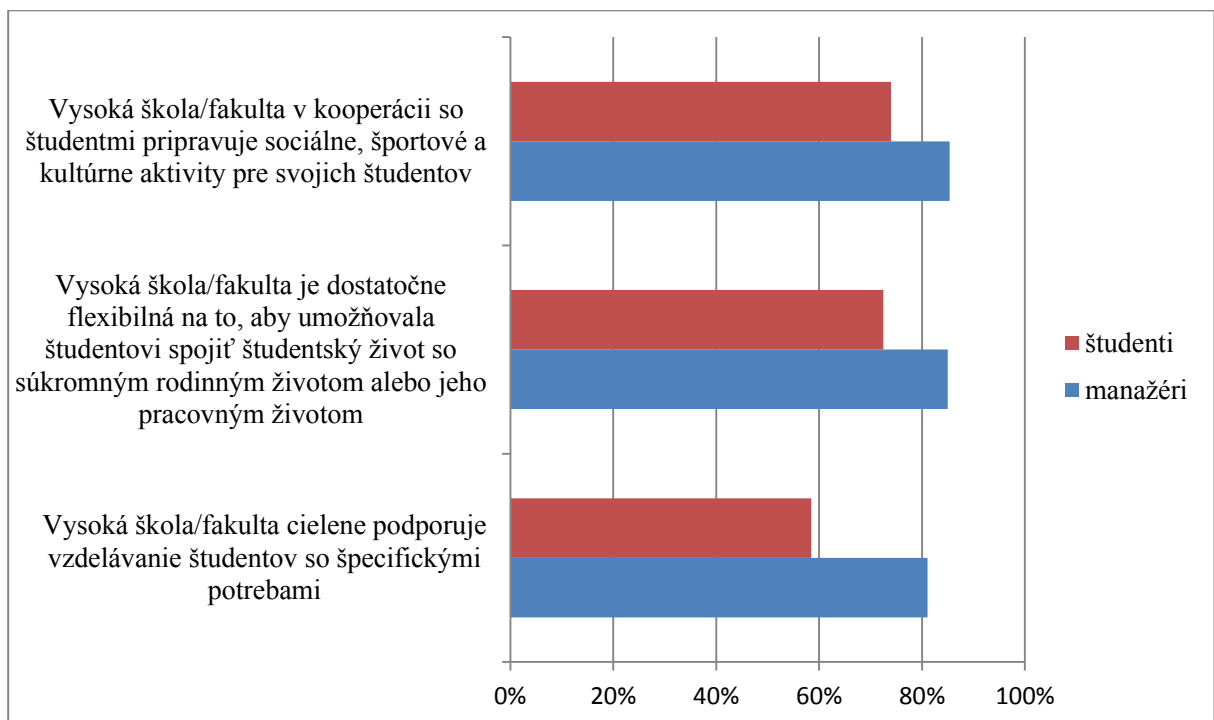
v oblasti „mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa v rámci implementácie SCL na VŠ v SR“ v porovnaní s kritériom implementácie na úrovni minimálne 60% okrem troch vyššie uvedených indikátorov. Na dolnej hranici konštatácie implementácie z pohľadu študentov sa nachádza ďalší z indikátorov: učitelia uskutočňujú transfer poznatkov a skúseností v oblasti vzdelávania získaných na ich mobilitách na iných VŠ do zlepšenia procesu vzdelávania a učenia sa v materskej vysokej škole.

e) Sociálne aspekty implementácie SCL na VŠ v SR

Ďalšou analyzovanou oblasťou zastúpenou v našom prieskume 3 indikátormi (tabuľka č.2.9 a graf č.2.9) je oblasť „Sociálne aspekty implementácie SCL na VŠ v SR“.

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Vysoká škola/fakulta cielene podporuje vzdelávanie študentov so špecifickými potrebami	M	2	0	1	0	0	2	1	1	1	6	14	28
	Š	1	1	1	1	0	5	3	2	3	0	3	20
Vysoká škola/fakulta je dostatočne flexibilná na to, aby umožňovala študentovi spojiť študentský život so súkromným rodinným životom alebo jeho pracovným životom	M	0	0	0	0	0	1	2	2	8	7	8	28
	Š	0	0	0	0	0	3	2	7	5	1	2	20
Vysoká škola/fakulta v kooperácii so študentmi pripravuje sociálne, športové a kultúrne aktivity pre svojich študentov	M	0	1	0	0	0	1	0	6	3	3	14	28
	Š	0	1	0	0	1	1	2	3	7	1	4	20

Tabuľka č.2.9 Sociálne aspekty implementácie SCL na VŠ v SR - zastúpenie počtosti odpovedí na škále 0-100% u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov VŠ (Š)

Graf č.2.9 Sociálne aspekty implementácie SCL na VŠ v SR - priemerné výpovede skupín respondentov v % a ich porovnanie

V uvedenej oblasti implementácie SCL sme zaznamenali dostatočnú implementáciu (porovnanie so stanovenou minimálnou hranicou implementácie 60%) u všetkých troch indikátorov:

- vysoká škola/fakulta cielene podporuje vzdelávanie študentov so špecifickými potrebami;
- vysoká škola/fakulta je dostatočne flexibilná na to, aby umožňovala študentovi spojiť študentský život so súkromným rodinným životom alebo jeho pracovným životom;
- vysoká škola/fakulta v kooperácii so študentmi pripravuje sociálne, športové a kultúrne aktivity pre svojich študentov; a to u oboch skupín respondentov (manažéri vzdelávania/kvality a študenti VŠ v SR).

f) Metódy vzdelávania a učenia sa vrámci implementácie SCL na VŠ v SR

Z indikátorov SCL analyzovaných v oblasti „Metódy vzdelávania a učenia sa vrámci implementácie SCL na VŠ v SR“ (tabuľka č.2.10 a graf 2.10) sme identifikovali významný nesúlad v hodnotení implementácie z pohľadu manažérov vzdelávania/kvality a študentov vysokých škôl v SR v 2 indikátoroch:

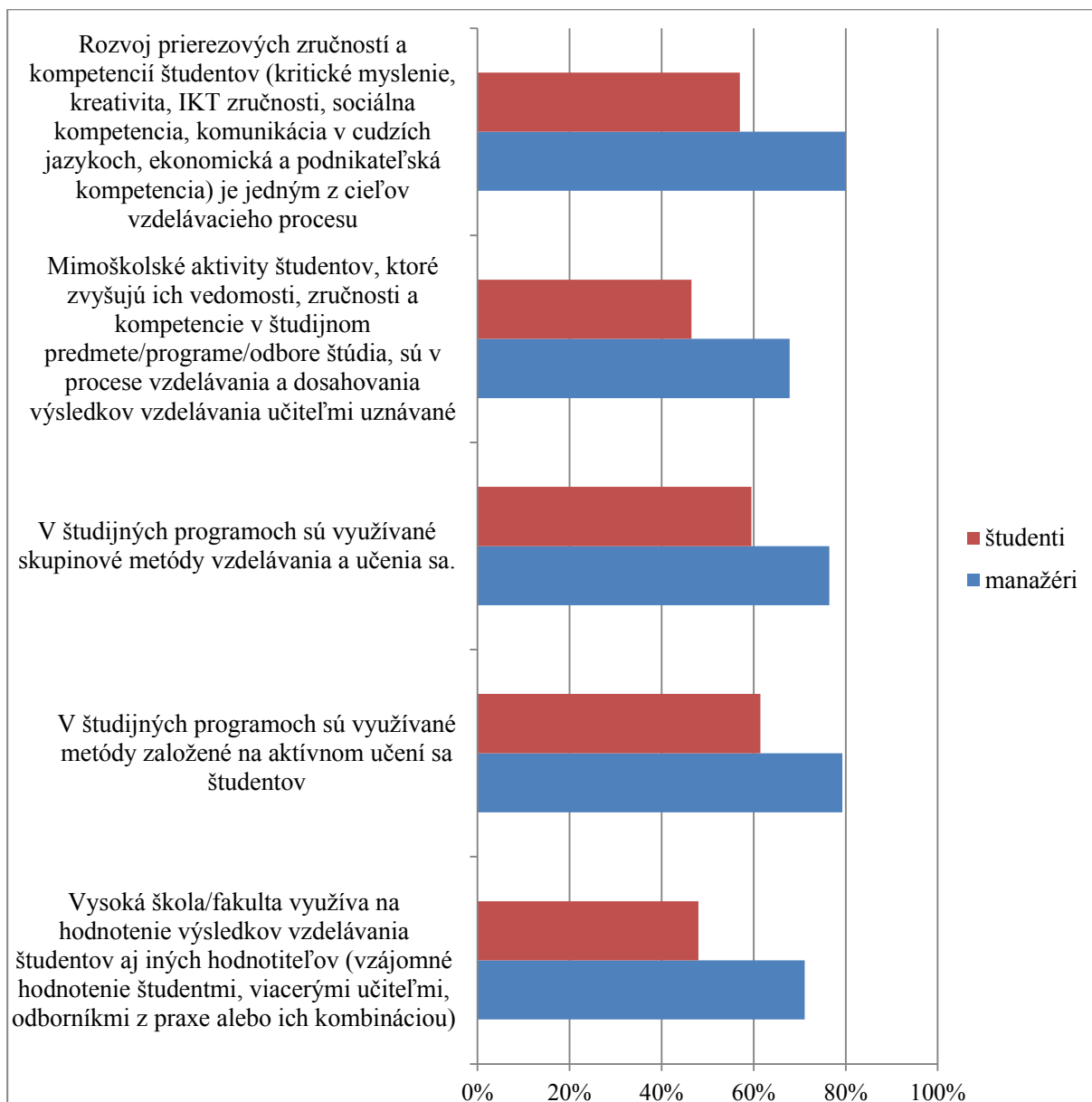
- vysoká škola/fakulta využíva na hodnotenie výsledkov vzdelávania študentov aj iných hodnotiteľov (vzájomné hodnotenie študentmi, viacerými učiteľmi, odborníkmi z praxe alebo ich kombináciou);

- b) mimoškolské aktivity študentov, ktoré zvyšujú ich vedomosti, zručnosti a kompetencie v študijnom predmete/programme/odbore štúdia, sú v procese vzdelávania a dosahovania výsledkov vzdelávania učiteľmi uznávané.

Zatiaľ čo manažéri vzdelávania/kvality konštatovali implementáciu uvedených indikátorov nad stanovenou minimálnou hodnotou implementácie 60%, študenti naopak vyjadrili nedostatočnú implementáciu uvedených indikátorov SCL.

		0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	SPOLU
Vysoká škola/fakulta využíva na hodnotenie výsledkov vzdelávania študentov aj iných hodnotiteľov (vzájomné hodnotenie študentmi, viacerými učiteľmi, odborníkmi z praxe alebo ich kombináciou)	M	0	0	0	2	2	5	3	3	3	3	7	28
	Š	0	1	3	3	2	5	2	0	2	1	1	20
V študijných programoch sú využívané metódy založené na aktívnom učení sa študentov	M	0	0	0	0	2	1	5	2	5	5	8	28
	Š	0	0	1	1	0	6	3	4	3	2	0	20
V študijných programoch sú využívané skupinové metódy vzdelávania a učenia sa.	M	0	1	0	0	1	0	4	6	5	7	4	28
	Š	0	0	2	1	0	5	4	2	5	1	0	20
Mimoškolské aktivity študentov, ktoré zvyšujú ich vedomosti, zručnosti a kompetencie v študijnom predmete/programme/odbore štúdia, sú v procese vzdelávania a dosahovania výsledkov vzdelávania učiteľmi uznávané	M	1	0	1	0	1	5	3	5	6	2	4	28
	Š	2	0	3	2	0	6	2	2	2	1	0	20
Rozvoj prierezových zručností a kompetencií študentov (kritické myslenie, kreativita, IKT zručnosti, sociálna kompetencia, komunikácia v cudzích jazykoch, ekonomická a podnikateľská kompetencia) je jedným z cieľov vzdelávacieho procesu	M	0	0	0	1	0	4	0	4	5	7	7	28
	Š	0	0	3	3	0	2	5	2	1	3	1	20

Tabuľka č.2.10 Metódy vzdelávania a učenia sa v rámci implementácie SCL na VŠ v SR - zastúpenie odpovedí na škále 0-100% u skupiny manažérov vzdelávania/kvality (M) a študentov VŠ (Š)

Graf č. 2.10 Metódy vzdelávania a učenia sa v rámci implementácie SCL na VŠ v SR - priemerné výpovede skupín respondentov v % a ich porovnanie

2.5 Bariéry implementácie SCL na vysokých školách v SR

Poslednou z analyzovaných oblastí v rámci realizovaného prieskumu ohľadne implementácie SCL na vysokých školách v SR bolo identifikovanie bariér oboma skupinami respondentov – manažérmi vzdelávania/kvality a študentmi na VŠ v SR.

Respondentmi uvedené bariéry v dotazníkoch sme priradili vzhľadom na ich podstatu do jednej z troch skupín (uvedenie bariéry cieľovou skupinou prieskumu je vyjadrené v tabuľkách č. 2.11- 2.13 krížikom): bariéry na strane študentstva; bariéry na strane vysokej školy; bariéry na strane národnej politiky a MŠVVaŠ.

Bariéry na strane študentstva	Manažéri vzdelávania/ kvality VŠ	Študenti VŠ
Nízka úroveň angažovanosti, nezáujem a malá aktivita študentov	x	x
Nepripravenosť študentov na prevzatie zodpovednosti na rozhodovaní	x	x
Neochota študentov zapojiť sa do riadenia procesov	x	x
Absencia kritického a pragmatického myslenia na strane študenta	x	
Vysoká miera subjektivity študentov pri hodnotení vyučujúcich alebo št. programov + malá návratnosť dotazníkov od študentov	x	
Nedostatočná informovanosť študentov o SCL		x
Absencia sebareflexie u študentov		x
Zneužívanie autonómie niektorými študentmi, čo vedie k nižšej otvorenosti na strane učiteľa		x

Tabuľka č. 2.11 Identifikované bariéry implementácie SCL do zabezpečenia kvality vzdelávania vysokých škôl na strane študentstva

Bariéry na strane vysokej školy	Manažéri vzdelávania/ kvality VŠ	Študenti VŠ
Neochota učiteľov k implementácii SCL	x	x
Slabá vnútorná motivácia učiteľov k implementácii SCL	x	x
Nedostatok financií na motiváciu kvalitných učiteľov	x	x
Absentujúci systém na identifikáciu kvalitných učiteľov	x	x
Obmedzené kapacity VŠ - finančné aj personálne	x	x
Nepripravenosť učiteľov na prijatie študenta ako partnera vo vzdelávaní a prevzatia role facilitátora vzdelávania	x	x
Nedostatočná propagácia SCL a slabá informovanosť učiteľov	x	x
Menšia miera prepojenosti na prax v niektorých študijných programoch; problémy s transferom poznatkov smerom od praxe k univerzite; malá využiteľnosť získaných poznatkov v praxi	x	x
Prevláda klasická forma výučby, kde je aktívny učiteľ, je málo je centrovaná na študenta	x	x
Vysoká konzervatívnosť VŠ na Slovensku ako aj vyučujúcich - odmietanie zmien, lipnutie na starom	x	x

Slabé materiálo-technické a informačné podmienky pre implementáciu SCL (nevyužívanie IKT, zastaralá infraštruktúra,....)	x	x
Veľký počet študentov na jedného učiteľa/skupinu vzdelávania	x	x
Vysoké nároky na prípravu učiteľa	x	
Administratívne náročný a dlhotrvajúci proces aktualizácie študijného programu	x	
Absencia kritického a pragmatického myslenia na strane učiteľa	x	
Vysoká rôznorodosť študijných odborov a študijných programov a zároveň špecifickosť príslušných VŠ	x	
Zapojenie študentov pri tvorbe študijného programu verzus požiadavky akreditačnej komisie	x	
Nemoderné metódy vzdelávania		x
Nedostačujúca komunikácia s predstaviteľmi študentov		x
Neprizvanie študentov do riadiacich a rozhodovacích procesov		x
Malý dôraz na vyhodnotenie a implementáciu zmien vo vzdelávaní vychádzajúcej z odozvy od študentov		x
Malý počet voliteľných/výberových predmetov pre študentov (aj v oblasti univerzálnych zručností)		x
Nedôvera manažmentu školy/fakulty/katedry študentom a ich schopnostiam		x
Nezohľadnenie potrieb a požiadaviek učiteľov		x
Absencia sebareflexie učiteľov a manažmentu VŠ		x

Tabuľka č. 2.12 Identifikované bariéry implementácie SCL do zabezpečenia kvality vzdelávania vysokých škôl na strane vysokých škôl

Bariéry na strane národnej politiky a MŠVVaŠ	Manažéri vzdelávania/kvality VŠ	Študenti VŠ
Slabá vonkajšia motivácia k implementácii SCL	x	x
Nedostatok financií na motiváciu kvalitných učiteľov, absentujúci systém na identifikáciu kvalitných učiteľov	x	x
Absentujúce/nedostatočné finančné a personálne zdroje na implementáciu SCL	x	x
Nedostatok informácií o SCL a nedostatočná propagácia SCL	x	x
Absentuje systém celoživotného vzdelávania - ďalšie vzdelávanie vysokoškolských učiteľov o kvalite vzdelávania a SCL, metódach, inováciách (nízka úroveň vedomostí a zručností)	x	x

Absentuje požiadavka pedagogickej/didactickej spôsobilosti VŠ učiteľa na úrovni kvalifikačného predpokladu	x	x
Neflexibilná akreditácia zo strany AK SR – nemožnosť inovovať, zlepšovať na úrovni VŠ	x	x
Striktne určené pravidlá akreditácie, ktoré neumožňujú dostatočnú flexibilitu študijných programov bez opätovnej akreditácie	x	
Pri akreditácii študijných programov (spis) sa kladie dôraz na obsah vzdelávania a nie na inováciu a kvalitu metód vzdelávania a nových rozvíjajúcich techník hodnotenia študentov	x	
Zapojenie študentov pri tvorbe študijného programu verzus požiadavky akreditačnej komisie	x	
Nedostatok pridelených financií na riadenie vzdelávania študentmi		x
Systémovo sa finančne ročne hodnotí primárne veda VŠ a jej výstupy a nie kvalita zabezpečenia vzdelávania a uplatňovanie SCL		x

Tabuľka č. 2.13 Identifikované bariéry implementácie SCL do zabezpečenia kvality vzdelávania vysokých škôl na strane národnej politiky a MŠVVaŠ

SUMARIZÁCIA, ODPORÚČANIA A ZÁVER

Zámerom publikácie bolo zrealizovať prienik do implementácie ESG „Vzdelávanie orientované na študenta“ (SCL) primárne z dvoch uhlov pohľadu: 1. poskytnúť základný prienik do existujúcich poznatkov o SCL a jeho implementácie do vysokého školstva; 2. poskytnúť analýzu súčasného stavu implementácie SCL na vysokých školách v SR. Prvý z cieľov je sýtený v spracovaní prvej kapitoly, ktorej autorkou je zahraničná expertka pre oblasť SCL Mgr. Soňa Nantlová, PhD. Druhý s cieľov je splnený v spracovaní kapitoly druhej, ktorej autorkou je národná expertka pre oblasť SCL doc. PaedDr. Marcela Verešová, PhD. Oba centrálné ciele a ich splnenie sa premieta do formulovaní odporúčaní, ktoré spolu so sumarizáciou zistení prezentujeme v tejto časti publikácie.

Z realizovaného prieskumu na 28 slovenských vysokých školách, ktoré boli zastúpené pracovníkmi v pozícii manažéra pre vzdelávanie alebo manažéra pre kvalitu v rôznych úrovniach riadenia danej vysokej školy a 20 študentmi (reprezentujúcimi 20 vysokých škôl – nominanti Študentskej rady vysokých škôl SR), ktorí participujú na riadení kvality príslušnej VŠ v SR, plynú nasledovné závery:

1. Významnosť konceptu SCL vo vysokom školstve.

Manažéri vzdelávania/kvality hodnotia koncept SCL ako známy (veľmi alebo skôr) v dvoch skupinách (vedenie vysokých škôl alebo fakúlt, učitelia vysokých škôl), zatiaľ čo študenti vysokých škôl považujú tento koncept za málo známy. Študenti vysokých škôl sú z aspektu hodnotenia poznania konceptu SCL v uvedených troch skupinách, na ktoré sme sa dotazovali, kritickejší, a to s ohľadom na všetky tri skupiny, pričom k vlastným „radom“, teda študentom vysokých škôl uvádzajú najnižšiu mieru poznania konceptu SCL. Uvedené indikuje potrebu širšej propagácie faktov ohľadne SCL (napríklad aj v podobe tejto publikácie či ďalších dostupných publikácií) tak cieľovej skupine študentov, ako aj ostatným skupinám – učiteľom VŠ, manažérom VŠ. Za kontinuálne a systémovo riadené zvyšovanie informovanosti o SCL (a ďalších významných oblastiach zabezpečovania kvality vo vysokoškolskom priestore) by mala prevziať zodpovednosť národná politika adresne zastúpená MŠVVaŠ, poprípade Akreditačnou komisiou SR. Úloha poradenstva a vzdelávania v predmetnej oblasti by mala predbiehať hodnoteniu systémov kvality vysokých škôl. Uvedený rozmer v aktuálnom nastavení reprezentácií národnej politiky chýba. Za následný transfer poznania by mali prevziať zodpovednosť manažéri vysokých škôl, teda rektori univerzít a dekáni fakúlt, poprípade manažéri vzdelávania či kvality na jednotlivých úrovniach riadenia príslušnej vysokej školy. Systematický a kontinuálny proces v oblasti šírenia poznania bez mýtov je jednou z ciest k získaniu dôvery k problematike zabezpečenia kvality na VŠ. Vzniká otázka – koľko manažérov dôveruje procesom zabezpečenia kvality v situácii centrovanej na výkon v oblasti vedeckovýskumnej činnosti a zabezpečenia finančných prostriedkov pre garanciu plnenia výkonových ukazovateľov tak v oblasti vedy ako aj v oblasti vzdelávania? Uvedenú otázku (ako aj ďalšie, ktoré sa v mysliach čitateľov vynárajú) ponechávame ako otvorenú pre ďalšiu odbornú diskusiu.

V hodnotení dôležitosti vybraných najvýznamnejších aspektov SCL, najvyššie zastúpenie vnímanej dôležitosti sme zaznamenali u skupiny manažérov vzdelávania/kvality v nasledovných aspektoch: kladie dôraz na aktívne než na pasívne učenie sa; rozvíja u

študenta schopnosť samostatného štúdia a autonómie a zároveň zaisťuje adekvátne vedenie a podporu zo strany vyučujúceho; presadzuje vzájomný rešpekt medzi študentom a vyučujúcim; vyžaduje reflexívny prístup k učeniu sa na strane študenta aj vyučujúceho. Najvyššie zastúpenie vnímanej dôležitosti sme u skupiny študentov VŠ v SR zaznamenali v nasledovných aspektoch: kladie dôraz na aktívne než na pasívne učenie sa; je založené na inovatívnych metódach vzdelávania s cieľom podporovať prenositeľné zručnosti ako kritické myslenie alebo riešenie problémov; vyžaduje reflexívny prístup k učeniu sa na strane študenta aj vyučujúceho; presadzuje vzájomný rešpekt medzi študentom a vyučujúcim.

2. Benefity a dôsledky uplatňovania SCL vo vysokom školstve.

Identifikovali sme u predstaviteľov vysokých škôl v SR (tak na úrovni študentov ako aj na úrovni manažérov vzdelávania/kvality) vysoko uvedomelé vnímanie benefitov či prínosov alebo vnímaných dôsledkov implementácie všetkých deskribovaných aspektov aspektu SCL:

- a) Vyššia autonómia študenta
- b) Lepšia kooperácia učiteľa a študenta
- c) Vyšší rešpekt študentov voči učiteľom
- d) Vyššia účasť študentov na riadení vzdelávania
- e) Efektívnejšie učenie sa na strane študenta
- f) Väčšia miera zapojenia študenta do akademickej komunity
- g) Vyššia motivácia študenta
- h) Viac hĺbkové než povrchové učenie sa študenta
- i) Pravidelné sebarefektívne hodnotenie procesu vzdelávania zo strany vyučujúcich
- j) Kontinuálny sebarozvoj vyučujúcich
- k) Stimulácia kritického myslenia študentov
- l) Zlepšenie vzdelávacích a študijných podmienok (vzdelávacieho prostredia)
- m) Zlepšenie profesijného statusu vysokoškolského učiteľa
- n) Prilákanie väčšieho záujmu študentov
- o) Lepší imidž vysokej školy

3. Nástroje a opatrenia implementácie SCL vo vysokom školstve.

Za významné a pozitívne z pohľadu slovenských vysokých škôl považujeme zistenie, že tak manažéri vzdelávania/kvality ako aj študenti reprezentujúci vzorku vysokých škôl v SR všetky uvedené nástroje, prostriedky a opatrenia hodnotí ako dôležité pre efektívnu implementáciu SCL:

- a) Dôsledné uvažovanie nad stavbou študijných programov a formami ich uskutočňovania
- b) Podpora malých vzdelávacích skupín a nižšieho podielu študentov na jedného vyučujúceho
- c) Pravidelná analýza dobrej praxe vynikajúcich vyučujúcich, prenos skúseností s používaním aktívnej formy učenia
- d) Vzdelávanie a profesijný rozvoj vyučujúcich zahrňujúci metódy SCL, interné projekty zamerané na rozvoj a podporu metód vzdelávania so zavádzaním SCL
- e) Rozvoj kvality individuálnych študijných programov so zameraním na podporu SCL
- f) Hodnotenie vzdelávania študentmi a dôsledná implementácia jeho výsledkov
- g) Infraštruktúra podporujúca interaktívne prostredie pre vzdelávanie a učenie sa študentov

- h) Zavádzanie metód hodnotenia študijných programov ako jedného z prvkov systému zabezpečovania kvality
- i) Dostupné kariérne poradenstvo
- j) Dostupné študijné poradenstvo

4. Implementácia SCL na vysokých školách v SR.

Významnou súčasťou analýzy súčasného stavu bola identifikácia miery implementácie jednotlivých indikátorov implementácie SCL (spolu 38 indikátorov členených do 6 oblastí). Identifikovali sme nedostatočnú implementáciu v hodnotení oboch skupín respondentov v nasledovných indikátoroch:

- a) Začlenenie študentov príslušného študijného programu do konzultácie a výberu metód vzdelávania pred jeho zahájením v príslušnom semestri/trimestri
- b) Konzultovanie obsahu vzdelávania príslušného predmetu alebo učebných osnov so študentmi.

Nesúlads medzi hodnotením implementácie z pohľadu študentov a z pohľadu manažérov vzdelávania/kvality v smere uvedomovanej nižšej miery implementácie (možno považovať za nedostatočnú) na strane skupiny študentov, sme identifikovali v nasledovných indikátoroch implementácie SCL:

- a) Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov učiteľom o kvalite ich vzdelávania
- b) Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov manažmentu fakulty/VŠ o kvalite ich vzdelávania
- c) Študenti sú zahrnutí do tvorby očakávaných výsledkov vzdelávania
- d) Pri tvorbe očakávaných výsledkov vzdelávania sú zohľadňované potreby študentov a príslušnosť ku variabilným kohortám študentov
- e) Študenti získavajú ECTS kredity aj za aktivity, ktoré realizujú mimo vysokej školy, pričom im pomáhajú dosiahnuť očakávané výsledky vzdelávania
- f) Študenti a zamestnanci vysokej školy kooperujú pri procesoch zabezpečovania kvality
- g) Učitelia ako aj študenti majú rovnocenné zastúpenie pri vnútornom hodnotení a monitoringu systému zabezpečenia kvality
- h) Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy vzdelávania ako aj ich variabilita
- i) Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy hodnotenia študentov
- j) Učitelia uskutočňujú transfer poznatkov a skúseností v oblasti vzdelávania získaných na ich mobilitách na iných VŠ do zlepšenia procesu vzdelávania a učenia sa v materskej vysokej škole
- k) Predchádzajúce neformálne vzdelávanie je vysokou školou/fakultou alebo učiteľom uznávané v rámci predmetov študijného programu.
- l) Proces uznávania predchádzajúceho neformálneho vzdelávania je transparentný a bezproblémový
- m) Uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania sa uskutočňuje bez značných nákladov a byrokracie

- n) Vysoká škola/fakulta využíva na hodnotenie výsledkov vzdelávania študentov aj iných hodnotiteľov (vzájomné hodnotenie študentmi, viacerými učiteľmi, odborníkmi z praxe alebo ich kombináciou)
- o) Mimoškolské aktivity študentov, ktoré zvyšujú ich vedomosti, zručnosti a kompetencie v študijnom predmete/programme/odbore štúdia, sú v procese vzdelávania a dosahovania výsledkov vzdelávania učiteľmi uznávané.

5. Bariéry implementácie SCL na vysokých školách v SR.

S cieľom identifikovať aké sú dôvody nefunkčnosti alebo problematickej implementácie SCL na vysokých školách v SR sme u oboch skupín respondentov (manažéri vzdelávania/kvality a študenti) identifikovali nasledovné bariéry:

- a) Na strane študentstva: nízka úroveň angažovanosti, nezáujem a malá aktivita študentov; nepripravenosť študentov na prevzatie zodpovednosti na rozhodovaní;, neochota študentov zapojiť sa do riadenia procesov.
- b) Na strane vysokej školy/fakulty: obmedzené kapacity VŠ - finančné aj personálne; nedostatočná propagácia SCL a slabá informovanosť učiteľov; vysoká konzervatívnosť VŠ na Slovensku ako aj vyučujúcich - odmietanie zmien, lipnutie na starom; slabé materiálne-technické a informačné podmienky pre implementáciu SCL (nevyužívanie IKT, zastaralá infraštruktúra,...); prevláda klasická forma výučby, kde je aktívny učiteľ, je málo je centrovaná na študenta; absentujúci systém na identifikáciu kvalitných učiteľov; nepripravenosť učiteľov na prijatie študenta ako partnera vo vzdelávaní a prevzatia role facilitátora vzdelávania; veľký počet študentov na jedného učiteľa/skupinu vzdelávania; neochota učiteľov k implementácii SCL; slabá vnútorná motivácia učiteľov k implementácii SCL; nedostatok financií na motiváciu kvalitných učiteľov, menšia miera prepojenosti na prax v niektorých študijných programoch a problémy s transferom poznatkov smerom od praxe k univerzite; malá využiteľnosť získaných poznatkov v praxi.
- c) Na strane národnej politiky a MŠVVaŠ: nedostatok informácií o SCL a nedostatočná propagácia SCL; absentujúce/nedostatočné finančné a personálne zdroje na implementáciu SCL; absentuje systém celoživotného vzdelávania - ďalšie vzdelávanie vysokoškolských učiteľov o kvalite vzdelávania a SCL, metódach, inováciách (nízka úroveň vedomostí a zručností); absentuje požiadavka pedagogickej/didaktickej spôsobilosti VŠ učiteľa na úrovni kvalifikačného predpokladu; slabá vonkajšia motivácia k implementácii SCL; nedostatok financií na motiváciu kvalitných učiteľov; absentujúci systém na identifikáciu kvalitných učiteľov; neflexibilná akreditácia zo strany AK SR – nemožnosť inovovať, zlepšovať na úrovni VŠ.

Okrem uvedených bariér, ktoré identifikovali tak manažéri vzdelávania/kvality, ako aj študenti VŠ v SR, sme identifikovali len skupinou študentov uvedené bariéry:

- a) Na strane študentstva: nedostatočná informovanosť študentov o SCL; absencia sebareflexie u študentov; zneužívanie autonómie niektorými študentmi, čo vedie k nižšej otvorenosti na strane učiteľa
- b) Na strane vysokej školy/fakulty: nemoderné metódy vzdelávania; nedostačujúca komunikácia s predstaviteľmi študentov; neprizvanie študentov do riadiacich a

rozhodovacích procesov; malý dôraz na vyhodnotenie a implementáciu zmien vo vzdelávaní vychádzajúcej z odozvy od študentov; malý počet voliteľných/výberových predmetov pre študentov (aj v oblasti univerzálnych zručností); nedôvera manažmentu školy/fakulty/katedry študentom a ich schopnostiam; nezohľadnenie potrieb a požiadaviek učiteľov; absencia sebareflexie učiteľov a manažmentu VŠ

- c) Na strane národnej politiky a MŠVVaŠ: nedostatok pridelených financií na riadenie vzdelávania študentmi; systémovo sa finančne ročne hodnotí primárne veda VŠ a jej výstupy a nie kvalita zabezpečenia vzdelávania a uplatňovanie SCL.

Skupina manažérov vzdelávania/kvality uviedla ešte dve bariéry spadajúce do skupiny bariér na strane študentstva: absencia kritického a pragmatického myslenia na strane študenta; vysoká miera subjektivity študentov pri hodnotení vyučujúcich alebo št. programov + malá návratnosť dotazníkov od študentov.

Z pohľadu expertiek na problematiku vzdelávania orientovaného na študenta identifikovaných pre potreby riešenia projektu MŠVVaŠ "Podpora reformných opatrení v slovenskom vysokoškolskom vzdelávaní (SIHE)" sa ciele dané pre spracovanie analýzy súčasného stavu rámci tejto publikácie podarilo splniť. Výsledky prieskumu ako aj teoretické rámce SCL podnietili diskusiu účastníkov národného seminára „vzdelávanie orientované na študenta“, ktorý sa uskutočnil 4.-5. októbra 2017. Účastníci seminára za facilitácie riešiteľov projektu "Podpora reformných opatrení v slovenskom vysokoškolskom vzdelávaní (SIHE)" a expertiek na problematiku SCL rámci diskusných skupín formulovali nasledovné odporúčania pre optimalizáciu podmienok implementácie SCL v prostredí vysokých škôl v SR:

A. Odporúčania pre národnú úroveň:

- a) Centrovať pozornosť na vyváženosť hodnotenia kvality výstupov vedeckovýskumnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti a systémov kvality vzdelávania vysokých škôl založených na ESG vrátane identifikovania štandardov umožňujúcich hodnotenie vysokých škôl v oblasti kvality vzdelávania s presahom na systém financovania.
- b) Kreovať expertný tím v oblasti zabezpečenia kvality vzdelávania vo vysokoškolskom priestore kompetenčne realizujúci monitoring a hodnotenie systémov kvality, zvyšovanie informovanosti o SCL (a ďalších ESG), poradenstvo pre VŠ v oblasti zabezpečovania kvality vzdelávania.
- c) Vytvoriť platformu na komunikáciu a šírenie informácií o SCL vrátane príkladov dobrej praxe z VŠ v SR a zahraničia pre cieľové skupiny: manažéri vzdelávania/kvality, vysokoškolskí učitelia, ďalší zamestnanci v oblasti podporných služieb v oblasti vzdelávania, študenti VŠ.
- d) Zabezpečiť grantovú/projektovú podporu pre ďalší rozvoj systémov zabezpečenia kvality vzdelávania na VŠ v SR, a tak externe motivovať a optimalizovať podmienky pre implementáciu SCL (a ďalších ESG) na slovenských vysokých školách.
- e) Podporovať inovácie vo vzdelávaní, napr. formou mikrograntov pre inovatívnych vysokoškolských učiteľov.
- f) Vytvoriť/ponúknuť alternatívne systémy na identifikovanie kvalitných vysokoškolských učiteľov - variabilita od morálneho ocenenia až ku komplexným programom excelencie vo vzdelávaní (príklad z Fínska, iniciatívy vo Veľkej Británii).

- g) Systematicky zisťovať profil študentskej populácie vysokých škôl s cieľom identifikovať špecifiká variabilných kohort študentstva (napríklad potreby, motivácia, atď.), sprístupňovať údaje s cieľom podporiť rýchlejšie inovácie VŠ v oblasti vzdelávania.
- h) Zvýšiť flexibilitu vysokých škôl pri úpravách, inováciách a optimalizáciách študijných programov reflektujúc potreby a požiadavky praxe, inovácií v oblasti vzdelávania, v odbore a v oblasti vedeckého poznania, a reflektujúc aktuálny profil študentskej populácie.
- i) Stimulovať vytvorenie systému ďalšieho vzdelávania vysokoškolských učiteľov a implementácie pedagogicko-didaktickej prípravy do vzdelávania doktorandov s dôrazom na rozvoj/získanie/aktualizáciu didaktickej kompetencie a kompetencií vrámci SCL ako štandardu pre kvalifikovaný výkon učiteľskej profesie na vysokej škole.
- j) Vytvoriť systém podpory (informačnej, vzdelávacej, materiálnej, finančnej) pre študentské organizácie pôsobiace na vysokých školách v oblasti zabezpečenia kvality vzdelávania.

B. Odporúčania pre inštitucionálnu úroveň:

- a) Zakotviť princípy SCL vo výučbe ako jednej z priorít strategického plánu inštitúcie, kladenie dôrazu na ciele inštitúcie vedúce k zdôrazneniu vzdelávacej misie, kvality procesu výučby a učenia i aktívnej úlohy a spoluzodpovednosti študentov.
- b) Zvýšiť povedomie a informovanosť všetkých zainteresovaných strán ohľadne SCL.
- c) Kooperovať vo vyššej miere so študentmi a študentskými reprezentáciami (ale aj absolventmi) v oblasti zabezpečenia kvality so zameraním na spoločné hľadanie možností opatrení " šitých na mieru" v danej inštitúcii; involvovať ich do plánovania, realizácie, hodnotenia ako aj inovácií v oblasti kvality vzdelávania, tvorby študijných programov a získavania spätnej väzby od reprezentatívnej vzorky študentov ku kvalite formou ankiet, študentských dotazníkov, focusových skupín a pod.
- d) Zabezpečiť účasť študentov na rozhodovacích procesoch v oblasti zabezpečenia kvality vzdelávania.
- e) Vytvoriť systém na vyhľadávanie a vzdelávanie angažovaných študentov v oblasti kvality vzdelávania s orientáciou na angažovaných študentov v centrálnej študentskej organizácii VŠ a následne na zástupcov študijných skupín/ročníkov.
- f) Podporiť partnerský prístup k študentom a vytvárať atmosféru, v ktorej sa študenti budú viac cítiť integrálnou súčasťou akademickej obce - napríklad pomocou adaptačných týždňov, socializačných akcií a pod
- g) Podporiť peer aktivity študentských organizácií v oblasti implementácie SCL na príslušnej VŠ (napríklad ich vlastných prieskumov a ankiet, iniciatív vo výučbe a pod.).
- h) Znížiť podiel vzdelávania vo veľkých skupinách a zvýšiť podiel interaktívneho vzdelávania v malých skupinách založenom na podpore kritického myslenia, riešení problémov v príslušnej oblasti vedeckého/odborného poznania a využívaní ďalších prenositeľných kompetencií.
- i) Rozvíjať infraštruktúru podporujúcu interaktívne prostredie pre výučbu a učenie, umožňujúcu aj iné ako frontálne spôsoby výučby.
- j) Prehodnotiť štruktúru povinných, povinne výberových a voliteľných predmetov tak, aby študenti mali dostatočný priestor na voľbu predmetov v súlade s ich potrebami, motiváciou a kariérnou orientáciou.

- k) Kreovať výsledky vzdelávania, optimalizovať metódy vzdelávania a spôsoby hodnotenia študentov v predmete, v kooperácii so študentmi vyšších stupňov vysokoškolského vzdelávania, ktorí absolvovali daný študijný program v nižšom stupni.
- l) Zabezpečiť variabilnejšie, viacúrovňové a „viacpersonálne“ hodnotenie dosiahnutých výsledkov vzdelávania, napríklad hodnotením študentmi vyššieho stupňa vzdelávania, inými hodnotiteľmi (napríklad z praxe), viacerými vysokoškolskými učiteľmi a pod.
- m) Implementovať systém oceňovania kvalitných vysokoškolských učiteľov v súlade s variabilnými modelmi/systémami identifikovania excelentnosti vo vzdelávaní, ktorý však nebude slúžiť len ako "rebríček" podľa stanovených kritérií, ale predovšetkým ako dostatočná spätná väzba pre samotných vyučujúcich.
- n) Podporovať vzdelávacie mobility vysokoškolských učiteľov na univerzitách/VŠ v zahraničí s implementovaným SCL.
- o) Zamerať sa na kontinuálny profesijný a osobnostný rozvoj najmä mladých pedagógov (vzdelávacie programy zamerané na vysokoškolskú pedagogiku, hospitácie a rozbor vzdelávania) so zameraním SCL.
- p) Stimulovať u učiteľov prevzatie role facilitátora učenia sa študentov.
- q) Podporiť personalizované vzdelávanie.
- r) Podporiť rozvoj nových pedagogických metód, inovácií v oblasti SCL- napríklad formou interných rozvojových projektov.
- s) Hľadať príležitosti a platformy, kde môžu vyučujúci zdieľať svoje skúsenosti a dobrú prax, poprípade riešiť problematické aspekty spojené s výučbou; zabezpečiť prenos skúseností s používaním aktívnej formy učenia medzi vyučujúcimi.

Kultúru akcentujúcu prístupy vzdelávania orientovaného na študenta na inštitúcii nemožno zaviesť prostredníctvom jednorazových opatrení. Ide o dlhodobý prístup, ktorý je nevyhnutné rozvíjať, podporovať a kontinuálne udržiavať. Na úrovni inštitúcie je nutné predovšetkým motivovať všetky zainteresované strany (teda vedenie, garantov študijných programov, vyučujúcich a študentov), vytvárať materiálno technické, metodické i personálne podmienky pre podporu SCL a systematicky koordinovať jednotlivé aktivity. Implementáciu prístupov SCL preto nemožno realizovať bez všestrannej podpory vedenia školy, systematickej prípravy a motivácie vyučujúcich, študentov i študentských reprezentácií. Rozvoj SCL preto treba chápať ako komplexný, sústavný proces, ktorého sa zúčastňujú všetky zainteresované strany.

Sme si vedomí toho, že predložené odporúčania nepokrývajú všetky identifikované bariéry implementácie SCL, ktoré vnímajú predstavitelia vysokých škôl ako aj vysokoškolskí študenti. Veríme, že publikácia a naše odporúčania podnietia nielen diskusiu k predmetnej problematike ale posunú systémové implementovanie SCL do všetkých vysokých škôl v oblasti jeho plánovania, realizácie, monitorovania a vyhodnocovania až smerom k inováciám, ktoré budú smerovať k medzinárodnému uznaniu kvality slovenského vysokého školstva, opierajúc sa o deklarovaný záujem a manifestovanú podporu reprezentácií národnej politiky v oblasti vzdelávania.

DOTAZNÍKY

VZDELÁVANIE ORIENTOvané NA ŠTUDENTA

Dotazník pre manažérov vzdelávania/manažérov kvality vzdelávania na VŠ v SR

Názov vysokej školy (uved'te úplný názov VŠ):.....

Pozícia v oblasti riadenia vzdelávania/kvality vzdelávania na VŠ (výber označte):

- a) *Prorektor*
- b) *Prodekan*
- c) *Manažér kvality vzdelávania (iba tí, ktorí nie sú v pozícii prorektora, prodekana)*
- d) *Iná (dopíšte pozíciu):*

1. Zhodno'te, do akej miery považujete vzdelávanie orientované na študenta (*Student-centred learning, ďalej ako SCL*) v rámci slovenského vysokého školstva za známy (označte výber/jednu možnosť v každom riadku):

	Veľmi známy	Skôr známy	Skôr neznámy	Úplne neznámy
Medzi vedením vysokých škôl a ich fakúlt	☐	☐	☐	☐
Medzi vyučujúcimi	☐	☐	☐	☐
Medzi študentmi	☐	☐	☐	☐

2. Uved'te, nakoľko považujete nasledujúce aspekty SCL za dôležité v rámci vysokého školstva (označte výber/jednu možnosť v každom riadku):

	Veľmi dôležité	Skôr dôležité	Skôr nedôležité	Úplne nedôležité
Kladie dôraz na aktívne než na pasívne učenie sa	☐	☐	☐	☐
Vyžaduje reflexívny prístup k učeniu sa na strane študenta aj vyučujúceho	☐	☐	☐	☐
Rešpektuje a zohľadňuje rôznorodosť študentov a ich potrieb	☐	☐	☐	☐
Umožňuje študentom flexibilné prispôsobenie priebehu štúdia	☐	☐	☐	☐
Predstavuje pružné uplatňovanie širokej škály vzdelávacích metód a ich pravidelné vyhodnocovanie a prispôsobovanie	☐	☐	☐	☐
Presadzuje vzájomný rešpekt medzi študentom a vyučujúcim	☐	☐	☐	☐
Kladie dôraz na hĺbkové učenie sa študenta	☐	☐	☐	☐
Je založené na inovatívnych metódach vzdelávania s cieľom podporovať prenositeľné zručnosti ako kritické myslenie alebo riešenie problémov	☐	☐	☐	☐
Rozvíja u študenta schopnosť samostatného štúdia a autonómie a zároveň zaisťuje adekvátne vedenie a podporu zo strany vyučujúceho	☐	☐	☐	☐
Reflektuje rozdiely medzi študentmi a ich učebnými štýlmi	☐	☐	☐	☐

3. Posúďte jednotlivé benefity a dôsledky uplatňovania a rozvoja SCL vo vysokom školstve a vyjadrite mieru Vášho súhlasu/nesúhlasu (označte výber/jednu možnosť v každom riadku):

	Jednoznačne ne súhlasím	Skôr súhlasím	Skôr nesúhlasím	Jednoznačne nesúhlasím
Vyššia autonómia študenta	☐	☐	☐	☐
Lepšia kooperácia učiteľa a študenta	☐	☐	☐	☐
Vyšší rešpekt študentov voči učiteľom	☐	☐	☐	☐
Vyššia účasť študentov na riadení vzdelávania	☐	☐	☐	☐
Efektívnejšie učenie sa na strane študenta	☐	☐	☐	☐
Väčšia miera zapojenia študenta do akademickej komunity	☐	☐	☐	☐
Vyššia motivácia študenta	☐	☐	☐	☐
Viac hĺbkové než povrchové učenie sa študenta	☐	☐	☐	☐
Pravidelné sebarefektívne hodnotenie procesu vzdelávania zo strany vyučujúcich	☐	☐	☐	☐
Kontinuálny sebarozvoj vyučujúcich	☐	☐	☐	☐
Stimulácia kritického myslenia študentov	☐	☐	☐	☐
Zlepšenie vzdelávacích a študijných podmienok (vzdelávacieho prostredia)	☐	☐	☐	☐
Zlepšenie profesijného statusu vysokoškolského učiteľa	☐	☐	☐	☐
Prilákanie väčšieho záujmu študentov	☐	☐	☐	☐
Lepší imidž vysokej školy	☐	☐	☐	☐

4. Vyjadrite do akej miery sú dôležité nasledujúce nástroje/opatrenia pre podporu a rozvoj SCL z hľadiska vysokej školy, na ktorej pôsobíte (označte výber/jednu možnosť v každom riadku):

	Veľmi dôležité	Skôr dôležité	Skôr nedôležité	Úplne nedôležité
Dôsledné uvažovanie nad stavbou študijných programov a formami ich uskutočňovania	☐	☐	☐	☐
Podpora malých vzdelávacích skupín a nižšieho podielu študentov na jedného vyučujúceho	☐	☐	☐	☐
Pravidelná analýza dobrej praxe vynikajúcich vyučujúcich, prenos skúseností s používaním aktívnej formy učenia	☐	☐	☐	☐
Vzdelávanie a profesijný rozvoj vyučujúcich zahrňujúci metódy SCL, interné projekty zamerané na rozvoj a podporu metód vzdelávania so zavádzaním SCL	☐	☐	☐	☐
Rozvoj kvality individuálnych študijných programov so zameraním na podporu SCL	☐	☐	☐	☐
Hodnotenie vzdelávania študentmi a dôsledná implementácia jeho výsledkov	☐	☐	☐	☐

Infraštruktúra podporujúca interaktívne prostredie pre vzdelávanie a učenie sa študentov	O	O	O	O
Zavádzanie metód hodnotenia študijných programov ako jedného z prvkov systému zabezpečovania kvality	O	O	O	O
Dostupné kariérne poradenstvo	O	O	O	O
Dostupné študijné poradenstvo	O	O	O	O

5. Implementácia SCL na vysokej škole, na ktorej ste študentom. Odpovedajte ku každému výroku uvedením percentuálneho zastúpenia, nakoľko je daná kvalita/aspekt SCL implementovaná na VŠ, kde pôsobíte (Ku každej položke uvádzajte celé čísla v desiatkach: 0,10,20 ...,100 %):

Participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom	Miera implementácie v %
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany manažmentu fakulty/VŠ	_____
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany príslušnej katedry/ústavu/pracoviska zabezpečujúceho vzdelávanie	_____
Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany učiteľa	_____
Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov učiteľom o kvalite ich vzdelávania	_____
Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov manažmentu fakulty/VŠ o kvalite ich vzdelávania	_____
Začlenenie študentov príslušného študijného programu do konzultácie a výberu metód vzdelávania pred jeho zahájením v príslušnom semestri/trimestri	_____
Konzultovanie obsahu vzdelávania príslušného predmetu alebo učebných osnov so študentmi	_____
Študenti sú zastúpení v komisiách a orgánoch vysokej školy, ktoré zodpovedajú za riadenie a kvalitu vzdelávania, ako plnohodnotní členovia	_____
ECTS a výsledky vzdelávania	Miera implementácie v %
Študenti sú zahrnutí do tvorby očakávaných výsledkov vzdelávania	_____
Pri tvorbe očakávaných výsledkov vzdelávania sú zohľadňované potreby študentov a príslušnosť ku variabilným kohortám študentov	_____
Študenti sú informovaní o očakávaných výsledkoch vzdelávania v každom predmete ešte pred zahájením vzdelávania	_____
ECTS kredity sú pridelované v súlade s definovanými výsledkami vzdelávania	_____
ECTS kredity sú prenositeľné medzi rôznymi študijnými programami ako aj inštitúciami	_____
ECTS kredity vyjadrujú reálnu záťaž študenta nezávisle od počtu kontaktných hodín vzdelávania	_____
Študenti získavajú ECTS kredity aj za aktivity, ktoré realizujú mimo vysokej školy, pričom im pomáhajú dosiahnuť očakávané výsledky vzdelávania	_____
Vysoká škola reflektuje pri tvorbe študijných programov národný kvalifikačný rámec	_____
Zabezpečenie kvality	Miera implementácie v %
Študenti a zamestnanci vysokej školy kooperujú pri procesoch	_____

zabezpečovania kvality	
Učiteľia ako aj študenti majú rovnocenné zastúpenie pri vnútornom hodnotení a monitoringu systému zabezpečenia kvality	
Vnútorné hodnotenie a monitoring systému kvality zohľadňuje prvky vzdelávania a učenia sa študentov	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňujú dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy vzdelávania ako aj ich variabilita	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy hodnotenia študentov	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňuje, či dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov zodpovedajú vopred definovaným očakávaným výsledkom vzdelávania	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňuje, či dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov zodpovedajú potrebe uplatnenia absolventa na trhu práce	
Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa	Miera implementácie v %
Študentom sú ponúkané mobility v takom počte a kvalite, aby uspokojili požiadavky študentov	
Prichádzajúci študenti z iných vysokých škôl v zahraničí majú dostatok podpory zo strany vysokej školy na to, aby zvládli nové kultúrne alebo jazykové požiadavky	
Učiteľia uskutočňujú transfer poznatkov a skúseností v oblasti vzdelávania získaných na ich mobilitách na iných VŠ do zlepšenia procesu vzdelávania a učenia sa v materskej vysokej škole	
Predchádzajúce neformálne vzdelávanie je vysokou školou/fakultou alebo učiteľom uznávané v rámci predmetov študijného programu.	
Proces uznávania predchádzajúceho neformálneho vzdelávania je transparentný a bezproblémový	
Uznávanie sa uskutočňuje bez značných nákladov a byrokracie	
Sociálna dimenzia	Miera implementácie v %
Vysoká škola/fakulta cielene podporuje vzdelávanie študentov so špecifickými potrebami	
Vysoká škola/fakulta je dostatočne flexibilná na to, aby umožňovala študentovi spojiť študentský život so súkromným rodinným životom alebo jeho pracovným životom	
Vysoká škola/fakulta v kooperácii so študentmi pripravuje sociálne, športové a kultúrne aktivity pre svojich študentov	
Metódy vzdelávania a učenia sa	Miera implementácie v %
Vysoká škola/fakulta využíva na hodnotenie výsledkov vzdelávania študentov aj iných hodnotiteľov (vzájomné hodnotenie študentmi, viacerými učiteľmi, odborníkmi z praxe alebo ich kombináciou)	
V študijných programoch sú využívané metódy založené na aktívnom učení sa študentov	
V študijných programoch sú využívané skupinové metódy vzdelávania a učenia sa.	
Mimoškolské aktivity študentov, ktoré zvyšujú ich vedomosti, zručnosti a kompetencie v študijnom predmete/programe/odbore štúdia, sú v procese vzdelávania a dosahovania výsledkov vzdelávania učiteľmi uznávané	
Rozvoj prierezových zručností a kompetencií študentov (kritické	

myslenie, kreativita, IKT zručnosti, sociálna kompetencia, komunikácia
v cudzích jazykoch, ekonomická a podnikateľská kompetencia) je jedným
z cieľov vzdelávacieho procesu

6. Uveďte maximálne 7 bariér pre implementáciu SCL (aké sú dôvody nefunkčnosti SCL z Vášho pohľadu) na vysokej škole, kde pôsobíte:

7. Stručne (*maximálne 5 viet na jeden príklad*) uveďte maximálne 2 príklady dobrej praxe, ktoré existujú na vysokej škole, na ktorej pôsobíte, a ktoré najlepšie reprezentujú implementáciu SCL.

VZDELÁVANIE ORIENTOvané NA ŠTUDENTA (SCL)

Dotazník pre študentov VŠ v SR

Študent vysokej školy (uved'te úplný názov VŠ):.....

Stupeň vysokoškolského štúdia (výber označte):

- Prvý (bakalársky)
- Druhý (magisterský)
- Tretí (doktorandský)

Členstvo v komisiách, poradných orgánoch, orgánoch akademickej samosprávy (akademický senát) a pod., ktoré sa podieľajú istými procesmi na zabezpečení kvality vzdelávania (výber označte):

- Áno
- Nie

1. Zhodnoťte, do akej miery považujete vzdelávanie orientované na študenta (*Student-centred learning, ďalej ako SCL*) v rámci slovenského vysokého školstva za známy (označte výber/jednu možnosť v každom riadku):

	Veľmi známy	Skôr známy	Skôr neznámy	Úplne neznámy
Medzi vedením vysokých škôl a ich fakúlt	☐	☐	☐	☐
Medzi vyučujúcimi	☐	☐	☐	☐
Medzi študentmi	☐	☐	☐	☐

2. Uved'te, nakoľko považujete nasledujúce aspekty SCL za dôležité v rámci vysokého školstva (označte výber/jednu možnosť v každom riadku):

	Veľmi dôležité	Skôr dôležité	Skôr nedôležité	Úplne nedôležité
Kladie dôraz na aktívne než na pasívne učenie sa	☐	☐	☐	☐
Vyžaduje reflexívny prístup k učeniu sa na strane študenta aj vyučujúceho	☐	☐	☐	☐
Rešpektuje a zohľadňuje rôznorodosť študentov a ich potrieb	☐	☐	☐	☐
Umožňuje študentom flexibilné prispôsobenie priebehu štúdia	☐	☐	☐	☐
Predstavuje pružné uplatňovanie širokej škály vzdelávacích metód a ich pravidelné vyhodnocovanie a prispôsobovanie	☐	☐	☐	☐
Presadzuje vzájomný rešpekt medzi študentom a vyučujúcim	☐	☐	☐	☐
Kladie dôraz na hĺbkové učenie sa študenta	☐	☐	☐	☐
Je založené na inovatívnych metódach vzdelávania s cieľom podporovať prenositeľné zručnosti ako kritické myslenie alebo riešenie problémov	☐	☐	☐	☐
Rozvíja u študenta schopnosť samostatného štúdia a autonómie a zároveň zaisťuje	☐	☐	☐	☐

adekvátne vedenie a podporu zo strany vyučujúceho

Reflektuje rozdiely medzi študentmi a ich učebnými štýlmi

3. Posúďte jednotlivé benefity a dôsledky uplatňovania a rozvoja SCL vo vysokom školstve a vyjadrite mieru Vášho súhlasu/nesúhlasu (označte výber/jednu možnosť v každom riadku):

	Jednoznačne súhlasím	Skôr súhlasím	Skôr nesúhlasím	Jednoznačne nesúhlasím
Vyššia autonómia študenta	☐	☐	☐	☐
Lepšia kooperácia učiteľa a študenta	☐	☐	☐	☐
Vyšší rešpekt študentov voči učiteľom	☐	☐	☐	☐
Vyššia účasť študentov na riadení vzdelávania	☐	☐	☐	☐
Efektívnejšie učenie sa na strane študenta	☐	☐	☐	☐
Väčšia miera zapojenia študenta do akademickej komunity	☐	☐	☐	☐
Vyššia motivácia študenta	☐	☐	☐	☐
Viac hĺbkové než povrchové učenie sa študenta	☐	☐	☐	☐
Pravidelné sebarefektívne hodnotenie procesu vzdelávania zo strany vyučujúcich	☐	☐	☐	☐
Kontinuálny sebarozvoj vyučujúcich	☐	☐	☐	☐
Stimulácia kritického myslenia študentov	☐	☐	☐	☐
Zlepšenie vzdelávacích a študijných podmienok (vzdelávacieho prostredia)	☐	☐	☐	☐
Zlepšenie profesijného statusu vysokoškolského učiteľa	☐	☐	☐	☐
Prilákanie väčšieho záujmu študentov	☐	☐	☐	☐
Lepší imidž vysokej školy	☐	☐	☐	☐

4. Vyjadrite do akej miery sú dôležité nasledujúce nástroje/opatrenia pre podporu a rozvoj SCL z hľadiska vysokej školy, na ktorej pôsobíte (označte výber/jednu možnosť v každom riadku):

	Veľmi dôležité	Skôr dôležité	Skôr nedôležité	Úplne nedôležité
Dôsledné uvažovanie nad stavbou študijných programov a formami ich uskutočňovania	☐	☐	☐	☐
Podpora malých vzdelávacích skupín a nižšieho podielu študentov na jedného	☐	☐	☐	☐

vyučujúceho

Pravidelná analýza dobrej praxe vynikajúcich vyučujúcich, prenos skúseností s používaním aktívnej formy učenia	O	O	O	O
Vzdelávanie a profesijný rozvoj vyučujúcich zahrňujúci metódy SCL, interné projekty zamerané na rozvoj a podporu metód vzdelávania so zavádzaním SCL	O	O	O	O
Rozvoj kvality individuálnych študijných programov so zameraním na podporu SCL	O	O	O	O
Hodnotenie vzdelávania študentmi a dôsledná implementácia jeho výsledkov	O	O	O	O
Infraštruktúra podporujúca interaktívne prostredie pre vzdelávanie a učenie sa študentov	O	O	O	O
Zavádzanie metód hodnotenia študijných programov ako jedného z prvkov systému zabezpečovania kvality	O	O	O	O
Dostupné kariérne poradenstvo	O	O	O	O
Dostupné študijné poradenstvo	O	O	O	O

5. Implementácia SCL na vysokej škole, na ktorej ste študentom. Odpovedajte ku každému výroku uvedením percentuálneho zastúpenia, nakoľko je daná kvalita/aspekt SCL implementovaná na VŠ, kde študujete (Ku každej položke uvádzajte celé čísla v desiatkach: 0,10,20 ...,100 %):

Participácia študentov a konzultačná/poradenská činnosť študentom

Miera implementácie v %

Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany manažmentu fakulty/VŠ

Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany príslušnej katedry/ústavu/pracoviska zabezpečujúceho vzdelávanie

Konzultačná/poradenská činnosť študentom zo strany učiteľa

Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov učiteľom o kvalite ich vzdelávania

Poskytovanie spätnej väzby zo strany študentov manažmentu fakulty/VŠ o kvalite ich vzdelávania

Začlenenie študentov príslušného študijného programu do konzultácie a výberu metód vzdelávania pred jeho zahájením v príslušnom semestri/trimestri

Konzultovanie obsahu vzdelávania príslušného predmetu alebo učebných osnov so študentmi

Študenti sú zastúpení v komisiách a orgánoch vysokej školy, ktoré zodpovedajú za riadenie a kvalitu vzdelávania, ako plnohodnotní členovia

ECTS a výsledky vzdelávania

Miera implementácie v %

Študenti sú zahrnutí do tvorby očakávaných výsledkov vzdelávania

Pri tvorbe očakávaných výsledkov vzdelávania sú zohľadňované potreby

študentov a príslušnosť ku variabilným kohortám študentov	
Študenti sú informovaní o očakávaných výsledkoch vzdelávania v každom predmete ešte pred zahájením vzdelávania	
ECTS kredity sú pridelované v súlade s definovanými výsledkami vzdelávania	
ECTS kredity sú prenositeľné medzi rôznymi študijnými programami ako aj inštitúciami	
ECTS kredity vyjadrujú reálnu záťaž študenta nezávisle od počtu kontaktných hodín vzdelávania	
Študenti získavajú ECTS kredity aj za aktivity, ktoré realizujú mimo vysokej školy, pričom im pomáhajú dosiahnuť očakávané výsledky vzdelávania	
Vysoká škola reflektuje pri tvorbe študijných programov národný kvalifikačný rámec	
Zabezpečenie kvality	Miera implementácie v %
Študenti a zamestnanci vysokej školy kooperujú pri procesoch zabezpečovania kvality	
Učiteľia ako aj študenti majú rovnocenné zastúpenie pri vnútornom hodnotení a monitoringu systému zabezpečenia kvality	
Vnútorné hodnotenie a monitoring systému kvality zohľadňuje prvky vzdelávania a učenia sa študentov	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňujú dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy vzdelávania ako aj ich variabilita	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa berú do úvahy použité metódy hodnotenia študentov	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňuje, či dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov zodpovedajú vopred definovaným očakávaným výsledkom vzdelávania	
Pri hodnotení kvality študijného programu sa zohľadňuje, či dosiahnuté výsledky vzdelávania študentov zodpovedajú potrebe uplatnenia absolventa na trhu práce	
Mobilita, uznávanie predchádzajúcich výsledkov vzdelávania a učenia sa	Miera implementácie v %
Študentom sú ponúkané mobility v takom počte a kvalite, aby uspokojili požiadavky študentov	
Prichádzajúci študenti z iných vysokých škôl v zahraničí majú dostatok podpory zo strany vysokej školy na to, aby zvládli nové kultúrne alebo jazykové požiadavky	
Učiteľia uskutočňujú transfer poznatkov a skúseností v oblasti vzdelávania získaných na ich mobilitách na iných VŠ do zlepšenia procesu vzdelávania a učenia sa v materskej vysokej škole	
Predchádzajúce neformálne vzdelávanie je vysokou školou/fakultou alebo učiteľom uznávané v rámci predmetov študijného programu.	
Proces uznávania predchádzajúceho neformálneho vzdelávania je transparentný a bezproblémový	
Uznávanie sa uskutočňuje bez značných nákladov a byrokracie	
Sociálna dimenzia	Miera implementácie v %
Vysoká škola/fakulta cielene podporuje vzdelávanie študentov so špecifickými potrebami	

Vysoká škola/fakulta je dostatočne flexibilná na to, aby umožňovala študentovi spojiť študentský život so súkromným rodinným životom alebo jeho pracovným životom
 Vysoká škola/fakulta v kooperácii so študentmi pripravuje sociálne, športové a kultúrne aktivity pre svojich študentov
Metódy vzdelávania a učenia sa

Miera implementácie v %

Vysoká škola/fakulta využíva na hodnotenie výsledkov vzdelávania študentov aj iných hodnotiteľov (vzájomné hodnotenie študentmi, viacerými učiteľmi, odborníkmi z praxe alebo ich kombináciou)
 V študijných programoch sú využívané metódy založené na aktívnom učení sa študentov
 V študijných programoch sú využívané skupinové metódy vzdelávania a učenia sa.
 Mimoškolské aktivity študentov, ktoré zvyšujú ich vedomosti, zručnosti a kompetencie v študijnom predmete/programe/odbore štúdia, sú v procese vzdelávania a dosahovania výsledkov vzdelávania učiteľmi uznávané
 Rozvoj prierezových zručností a kompetencií študentov (kritické myslenie, kreativita, IKT zručnosti, sociálna kompetencia, komunikácia v cudzích jazykoch, ekonomická a podnikateľská kompetencia) je jedným z cieľov vzdelávacieho procesu

6. Uved'te maximálne 7 bariér pre implementáciu SCL (aké sú dôvody nefunkčnosti SCL z Vášho pohľadu) na vysokej škole, kde študujete:

7. Stručne (maximálne 5 viet na jeden príklad) uved'te maximálne 2 príklady dobrej praxe, ktoré existujú na vysokej škole, na ktorej študujete, a ktoré najlepšie reprezentujú implementáciu SCL.

POUŽITÁ LITERATÚRA

- CEJPEK V., GAVALCOVÁ T., NANTLOVÁ S.; PABIAN P., RAJMON R., VALOVÁ L. (2014) *Jak rozvíjet kvalitní vysokoškolské vzdělávání (Doporučení pro vyučující, vedení škol a vzdělávací politiku)*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 64s.
- ENQA. (2015) *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. Brussels, 32p.
- ESU. (2010) *Student Centred Learning: A survey on the views of national unions of students and higher education staff*. Bucharest, 25p.
- ESU. (2010) *Student-Centred Learning: Toolkit for students, staff and higher education institutions*. Brussels, 74p.
- ESU. (2010) *Student-Centred Learning. An Insight into Theory and Practice*. Bucharest, 47p.
- ESU. (2015) *Overview on Student Centered Learning in Higher Education in Europe. Research Study*. Brussels, 46p.
- LEA S., STEPHENSON D., TROY J. (2003) Higher education students' attitudes to student-centred learning: beyond 'educational bulimia'. *Studies in Higher Education*, 28 (3). p. 321-333.
- NANTL J., ČERNIKOVSKÝ P. (2010) *Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání České republiky. 1. díl – Národní deskriptory*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 47s.